PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXII. Št. 248 (6535)

TRST, petek, 28. oktobra 1966

PRVI DAN IZREDNEGA KONGRESA PSI ZA SOCIALISTIČNO ZDRUŽITEV

De Martino: Začenja se novo razdobje političnih borb Danes bo govoril Lombardi, jutri pa Nenni

Prvi komentarji: zadovoljstvo predstavnikov PSDI in PRI - Predstavniki KPI in PSIUP: Poročilo je dvoumno in protislovno - Kongres spremljajo delegacije socialističnih strank iz 17 držav

RIM, 27. — Danes je bil prvi dan 37. izrednega kongresa PSI pred formalno združitvijo s PSDI, ki bo v nedeljo. Izredni kongres spremlja 630 delegatov, ki predstavljajo čez 600.000 članov stranke, dalje delegacije socialističnih strank iz 17 držav, med katerimi so predstavniki Socialistične internacionale, ki jo zastopa njen tajnik Bruno Pittermann, dalje delegacije francoske SFIO, nemških socialdemokratov, angleških laburistov, socialističnih strank Norveške, Švedske, Tunizije, Japonske, Izraela, socialistične delavske stranke Španije v izgnanstvu, Holandije, Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije itd. Od italijanskih strank so na kongresu delegati KPI, KD, PSIUP, PLI, PRI in delegati demokristjanskega sindikata CISL.

Za predsedniško mizo sedita tudi voditelja PSDI Tanassi in Cariglia kakor tudi voditelja leve struje PSI Santi in Lombardi. Včeraj je predsedoval kongresu, ki je poslal brzojavni pozdrav predsedniku republike Saragatu, bivši tajnik Jacometti, ki je po krajšem uvodnem govoru dal besedo političnemu tajniku De Martinu. Njegovo poročilo je trajalo eno uro in pol. Jutri se bo začela razprava, med katero bosta govorila voditelja leve struje Lombardi in Giolitti, medtem ko je Nennijev govor predviden za soboto, ko se bo kongres zaključil z odobritvijo dokumentov za združitev s PSDI. Te dokumente bo nato v nedeljo odobrila «konstituanta» nove socialistične združene stranke.

De Martino je v svojem poročilu v glavnem obrazložil že znano listino za združitev; vsebina poročila, ki je zelo sežeto, pa se lahko razdeli na naslednje postavke:

1. *Zgodovina italijanskega socializma.* — Naša preteklost ni bila brez napak toda ne moramo se kesati zaradi tistega, kar smo storili pošteno in po svoji vesti. Akcijska enotnost s KPI je kazala, da je avtonomija stranke zbrisana in to je kazala tudi strankina oslabitev po razkolu leta 1947. Toda šlo je za prehodni dogodek, kj ie bil premagan že v letih 1955-1956 ter nato s kongresom v Benetkah, ko je politika združitve dozorela.

2. *Ideologija združene stranke.* — a) Prvo idealno načelo nove stranke je ponovna potrditev veljavnosti in izkušenj nauka začenši z marksizmom. Toda paziti je treba, da ne bi tako imenovani moderni socializem skrival v sebi oddaljitve od socializma in odpovedi borbe proti kapitalizmu. Nova stranka pa nikakor ne zahteva pristanek na marksizem. Ona spoštuje svobodo misli in zahteva samo pristanek na njen politični program. b) Drugo načelo nove stranke je ustvarjanje družbe brez delitev na razrede, ki jo je rodil kapitalistični sistem.

3. *Odnos med socializmom in komunizmom.* — Že sami komunisti so ustvarili nauk o italijanski poti v socializem in svojo akcijsko linijo za njegovo dosego. Toda komunisti grešijo v tem, da ne izvajajo vseh političnih posledic, ki izhajajo iz priznanja načela o veljavnosti demokracije in dopuščajo dvom glede stvarnega izvajanja tega načela. Po dolgem času je moralo priti do priznanja obstoja «meje» s komunizmom kot teorije in prakse vladanja. Toda mi socialisti vemo, kakšno težo ima ta meja. Ne nameravamo je spremeniti v ograjo iz bodeče žice ali pa v vsakdanje spore.

4. *Program združene stranke.* — a) Ustanovna listina ne vsebuje programa nove stranke razen v splošnih obrisih. Program bodo določili prihodnji kongresi, ki bodo od časa do časa določili tudi katere reforme so možne in da bodo takšne, da jih omogočajo razmere v državi in odnosi sil. — b) Gospodarska politika — na poti izvajanja reform, tudi postopnih, ki bodo spremenile odnose med razredi in zmanjšale območje kapitalizma, za demokratično graditev socializma — bo predvidoma naletela na ogromne težave zainteresiranih, ki bodo prizadeti. Toda mi nimamo sredstev, da bi onemogočili velike gospodarske koncentracije, temveč bo šla akcija stranke za tem, da bo izvajala tiste reforme, ki naj dopustijo uporabo produktivnih sredstev in izvajanje oblasti, ki iz tega izhajajo, in sicer na način ki bo v skladu z vrednotami socializma. Gre za premostitev klasičnega gospodarstva in dela marksistične ekonomije, ki iz njega izhaja. Vsekakor pa socializem ni isto kot etatizem, ravno nasprotno. Socializem se tudi ne naslanja nujno na nacionalizacijo.

5. *Reforma države.* — Zastareli ustroj se ne more odstraniti samo s strogimi in pravičnimi zakoni. Nujna je politična nepopustljivost pred pritiskom in apelirati bo treba na najboljše energije v naših vrstah, da bi se odpravile težnje po «podvladju». Družbena reforma je potrebna in mora biti taka, da se bo izvajalo demokratično načelo enakosti med možem in ženo kakor tudi v vzajemnih odnosih z otroki. Ločitev zakona se mora uvesti, toda tako, da sistem družine ne bo načet.

6. *Politika levega centra.* — Ta politika je sedanja oblika izvajanja načela možnosti sodelovanja socialistične stranke z drugimi nesocialističnimi demokratičnimi silami. To sodelovanje se bo nadaljevalo, če se bo izvajal sprejeti program, se bo konca te zakonodajne dobe. Vsi bodoči sklepi bodo sprejeti po prihodnjih splošnih političnih volitvah. — Nova struktura italijanske levice, vključno s komunisti, prav gotovo obstaja, toda sedaj ni aktualna in nima možnosti rešitve. V sedanjih pogojih bi levo fronto dominirale prevladujoče sile komunistov.

7. *Zunanja politika.* — Po dvajsetih letih se PSI vrača — po združitvi — v Socialistično internacionalo. To pa ne ovira stranke, da bi imele stike in izmenjavala mnenja s slehernim drugim delavskim in naprednim gibanjem v katerem koli delu sveta začenši z evropskim vzhodom. Glavne točke zunanje politike PSI so: okrepitev OZN in reševanje sporov s pogajanji; pomiritev: razorožitev; prepoved širjenja in uporabe jedrskega orožja; iskanje boljsin odnosov med vzhodom in zahodom; spodbujanje nevtralnih držav; onemogočenje vojne in odstranitev blokov.

8. *Sindikalno vprašanje.* — Kjer je — kot v Italiji — več delavskih strank — pomeni strankin sindikat sindikalni razdor z vsemi, hudimi posledicami. Sedaj pa je bolj kot kdaj koli potrebna sindikalna enotnost.

9. *Krajevne uprave.* — Težiti je treba k ustanavljanju odborov levega centra. Hkrati pa se dopušča možnost drugih izbir, to je levičarskih, da bi se zagotovilo delovanje izvoljenih organov, da bi se ohranila avtonomija krajevnih uprav in onemogočile komisarske uprave.

10. *Notranja vprašanja stranke.* — Vključitev manjšine v združeno stranko ima veliko politično veljavo. Ta vključitev je možna, ker manjšina ve, da ne bo v novi stranki le tolerirana in obrobna sila, temveč da bo imela v njej široko področje akcije, za uveljavljenje svojih idej, ki so bistvena komponenta najširšega političnega in idejnega bogastva italijanskega socializma.

Po De Martinovem poročilu so izrazili svoje zadovoljstvo predstavniki **PSDI in PRI, Tanassi in Battaglia**, ki je poudaril zlasti trditev, da se «začenja s socialistično združitvijo novo obdobje politične borbe». Predstavnika PSIUP in KPI Avolio in Berlinguer sta ugotovila, da je poročilo dvoumno in protislovno. Slednji je pri tem tudi poudaril, da so vendarle nekatere točke «zanimive», kot na primer: vprašanje lokalnih uprav in kritika strankarskih sindikatov. Dodal pa je, da so De Martinove kritike odnosov s KD in njegova izvajanja glede reform kakor tudi glede zunanje politike v «polnem protislovju s politiko PSI v teh zadnjih letih». Predstavnik PLI pa je takole ocenil De Martinovo poročilo: 1. V bistvu bo socializem PSI absorbiral socialno demokracijo; 2. nova stranka bo imela nenehno dvoumno stališče do komunizma in 3 nova stranka je odločno sklenila, da bo v sedanji zakonodajni dobi izvajala programa levega centra, in sicer njene najbolj pogubne točke: ustanovitev dežel in nacionalizacijo gradbenih terenov.

JOHNSON PRISPEL NA TAJSKO

Averell Harriman v indonezijski prestolnici

Severnovietnamski protest zaradi Johnsonovega obiska v Južnem Vietnamu

BANGKOK, 27. — Ameriški predsednik Johnson je prispel danes iz Manile na Tajsko. Njegovo letalo je pristalo v velikem vojaškem letalskem oporišču Utapao, ki so ga zgradili Američani. Od tu je predsednik odpotoval s helikopterjem v Bong Saen. Na letališču je predsednika sprejel predsednik tajske vlade Kitikačorn skupno z drugimi člani vlade. Uraden obisk Johnsona se bo začel jutri popoldne, ko bo prispel s helikopterjem v Bangkok, kjer ga bosta sprejela kralj in kraljica. Njegov obisk na Tajskem bo trajal tri dni. ZDA imajo v tej državi 30 tisoč vojakov.

Johnson je registriral za ameriški radio in televizijo izjavo, v kateri ponavlja v glavnem, kar je bilo rečeno y uradnem sporočilu o maniliski konferenci. Trdi pa, da ni nobena država udeleženka konference «vztrajala pri brezpogojni vdaji nasprotnih sil ali pri pogojih, ki bi za te sile bili nečastni».

Filipinski predsednik Markos pa je danes izjavil, da je manilska konferenca «izhodišče dolgega razdobja dela, da bi se začela pogajanja o Vietnamu». Iz Manile je danes odpotoval tudi ameriški potujoči poslanik Averell Harriman, in sicer v Džakarto. Na letališču v Džakarti je Harriman izjavil, da se bo pogovarjal o možnosti, da Indonezija nastopi kot posredovalka za začetek mirovnih pogajanj. Harriman bo obiskal več prestolnic. Iz Džakarte bo odpotoval na Cejlon, zatem v Indijo in Pakistan in pozneje v Pariz, London in Bonn. 1. novembra zvečer bo prispel v Rim, kjer se bo pogovarjal s predsednikom vlade Moro in zunanjim ministrom Fanfanijem. Sprejel ga bo tudi predsednik Saragat in morda tudi papež Pavel VI.

Severni Vietnam je danes protestiral pri mednarodni komisiji za nadzorstvo zaradi včerajšnjega Johnsonovega obiska v Južnem Vietnamu. Severnovietnamska delegacija za povezavo pri mednarodni nadzorstveni komisiji je izjavila, da gre za zelo hudo kršitev ženevskih sporazumov iz leta 1954.

Glasilo severnovietnamske vlade Nan Dan obsoja rezultate manilske konference in pravi med drugim: «Mirna rešitev, ki so jo predlagale ZDA na manilski konferenci, je še bolj cinična in nesramna od pogojev, ki so jih bile ZDA postavile še prej vietnamskemu ljudstvu in ki jih je to odločno zavrnilo.» List dodaja, da «mirna rešitev», ki so jo predlagali v Manili, praktično pomeni poziv vietnamskemu ljudstvu na vdajo.

Pekinški radio pa je v svojem komentarju ugotovil, da je bila manilska konferenca navaden vojni posvet ter je pokazala, da ZDA nimajo namena umakniti svojih čet iz Vietnama.

V Južnem Vietnamu je skupina ameriških vojakov kakih 13 km severno od Sajgona streljala «po pomoti» na skupino vietnamskih civilistov ter ubila osem od njih, povečini žensk in otrok, sedem pa jih ranila. Vojaki so čakali v zasedi na partizane in trdijo, da so po pomoti streljali na skupino.

Ameriško letalstvo je včeraj bombardiralo več krajev Severnega Vietnama in tudi kraje v bližini demilitariziranega področja.

Severnovietnamska tiskovna agencija javlja, da se je avgusta nad tri tisoč pripadnikov ameriške mornariške pehote uprlo v oporišču Ču Laj in niso hoteli odpotovati na akcije proti osvobodilni vojski ter so zahtevali, naj jih repatriirajo.

Pred sestankom evropskih ministrov

DUNAJ, 27. — Kancler Klaus je na predavanju na dunajski univerzi med drugim izjavil, da so zunanji ministri Belgije, Bolgarije, Danske, Finske, Jugoslavije, Romunije, Madžarske in Svedske sklenili na predlog avstrijskega zunanjega ministra Tončiča, da se bodo sestali v Bukarešti v zvezi s prizadevanji za izboljšanje sodelovanja v Evropi.

Klaus je dodal, da bo sestanek po možnosti še pred božičem. Tedaj bodo govorili tudi o možnosti konference ministrov vseh evropskih držav. Pripomnil je: «Iz tega zgleda se vidi, kakšna je lahko evropska funkcija današnje naše nevtralne države: biti posredovalka na poti sodelovanja in postati v celoti to, za kar je bila Avstrija določena, to je središče sestankov, sedež sporazumov.»

VČERAJ V SENATU

Zaključek debate o Agrigentu Odobren petletni šolski načrt

Mancini naštel deset ukrepov za Agrigento - Gui poudarja važnost 1250 milijard lir za šolo poleg rednih proračunskih izdatkov

RIM, 27. — Danes se je v senatu z daljšim govorom ministra za javna dela Mancinija (PSI) zaključila razprava o Agrigentu. Minister je v imenu vlade napovedal sledeče ukrepe, ki jih bodo takoj izvajali:

1. Predvsem bodo poslali Martuscellijevo poročilo sodnim organom, da začnejo postopek proti vsem krivcem.

2. Disciplinski postopek proti vsem državnim, deželnim in občinskim nameščencem, za katere so ugotovljena nedopustna in nepravilna dejanja. Nameščenci bodo takoj suspendirani, če gre za posebno hude primere.

3. Najemniki javnih del bodo v hudih primerih izbrisani iz državnih in deželnih seznamov.

4. Sestavljavci načrtov in ravnatelji del v Agrigentu bodo izključeni iz seznamov tistih, ki lah ko načrtujejo ali pa vodijo in kolavdirajo javna dela.

5. Finančni in občinski uradi bodo pohiteli z nadzorstvom, da bi ugotovili, kdo ne sme več uživati davčnih olajšav.

6. Ponovno bodo pregledali dovoljenja za gradnje.

7. Nezakonite gradnje bodo ustavili, nezakonita dovoljenja pa odvzeli; zrušili bodo že začete gradnje, za katere so bila dovoljenja umaknjena in prekinili začete gradnje, ki nimajo dovoljenj.

8. Porušili bodo že končane gradnje, toda le v posebno hudih primerih.

9. Izvajale se bodo kazni za gradnje, ki so v nasprotju s predpisi o zaščiti naravnih lepot.

10. Spremenili bodo gradbeni pravilnik in program gradenj v občini Agrigento.

Minister Mancini je poudaril, da bodo vse te ukrepe izvajali z veliko naglico, tako da bodo v največji meri izkoreninili nezakonitost in zlorabe. Pri tem je izrazil željo, da bi prav tako naglo postopala sicilska dežela in vzpostavila zakonitost ter dodal: «Ta nered pri gradnjah ne zadeva samo Agrigenta in Sicilije, temveč je značilen za razvoj številnih drugih mest.» Nato je naštel devet sklepov, ki jih je sprejela vlada, da bi se onemogočilo nadaljnje poslabšanje položaja.

Sledilo je glasovanje, med katerim je bila resolucija večine sprejeta; resolucija levice je dobila glasove PSIUP in PSI, liberalna resolucija pa glasove PLI in MSI. Tako je bila debata o Agrigentu zaključena, konec meseca pa se bo začela v poslanski zbornici. Med glasovalnimi izjavami je komunistični senator Buggalini izjavil, da ostane še vedno odprto vprašanje glede imenovanja parlamentarne preiskovalne komisije.

Dopoldne pa so senatorji odobrili spremembe, ki jih je izglasovala poslanska zbornica v besedilu zakona za financiranje petletnega šolskega načrta od 1966 do 1970. Prosvetni minister Gui je odobritev z zadovoljstvom komentiral in poudaril, da je parlament dokončno odobril 1.250 milijard lir za izvajanje šolskega načrta, ki jih je treba dodati šolskim izdatkom, ki so določeni v rednem proračunu prosvetnega ministrstva. «Gre za ogromen napor, ki ga odobrava tudi del opozicije», je dejal Gui in rekel, da so sicer komunistični parlamentarci glasovali proti, kar pa da «potrjuje pravilo, ker se je tako zgodilo glede vseh velikih zakonov od leta 1948 do danes». Vendar pa je priznal, da niti s tem zakonom še ni povsem rešeno vprašanje brezplačnih učbenikov za učence nižjih in višjih srednjih šol. Napovedal je, da bo v prihodnjih tednih vlada proučila zakonske načrte, ki se tičejo višjih srednjih šol in strokovnih šol ter končno tudi nedržavnih šol.

Argentina izročila vojnega zločinca

FRANKFURT, 27. — Argentinska vlada je sklenila dovoliti izročitev nemškega advokata Gerharda Bohneja, ki je bil med sodelavci pri operaciji nacistične vlade «T-62», ki je določala evtanazijo za umobolne in za neozdravljive bolnike. Bohne bo prišel v Frankfurt 5. novembra. Odgovarjati bo moral za smrt 15.000 umobolnih.

Pogreb 82 žrtev v Aberfanu

LONDON, 27. — Danes popoldne je bil v vasi Aberfan pogreb 81 otrok in ene ženske, ki so zgubili življenje pri nesreči v petek. Pogreba se je udeležilo deset tisoč ljudi. Obred je trajal trinajst minut. Navzoči so bili tudi vsi otroci, ki so še ostali pri življenju. Na pokopališču so bili številni venci, ki so jih poslali iz vseh krajev Anglije in tudi iz mnogih drugih držav. Venci in cvetje so poslali iz Nove Zelandije, Francije, ZDA, Italije, Sovjetske zveze, Gibraltarja in iz drugih krajev.

Južni Afriki odvzet mandat nad Jugozahodno Afriko

NEW YORK, 27. Glavna skupščina OZN je sklenila odvzeti Južni Afriki mandat nad Jugozahodno Afriko.

Osemnajst mrtvih pri dveh nesrečah

TUZLA, 27. — Pri prometni nesreči, ki se je dogodila danes blizu Kladnja v Bosni, je zgubilo življenje deset ljudi, drugih dvajset pa je bilo hudo ranjenih. Tovornjak, v katerem je bilo 45 študentov iz Tuzle, ki so se vračali z izleta v Sarajevo, je zletel s ceste in se prevrnil v prepad.

BONN, 27. — V mestu Kirna v Vzhodni Nemčiji je tovornjak zavozil v skupino otrok, ki so se sprehajali s svojimi učiteljicami. Sedem otrok in ena učiteljica je bilo ubitih drugih sedem z eno učiteljico pa je bilo hudo ranjenih.

POROČILO O RAZGOVORIH TITO-H. SELASIE

Za izvajanje sklepov konference OZN o trgovini Blagojević o evropskem sestanku za varnost

Nedopustno pisanje grškega tiska - Ukinitev krivičnih kazni članom ZKJ - Odgovornost skupine Ranković-Stefanović

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 27. — Predsednik Tito, podpredsednik Koča Popovič, predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolič in druge osebnosti so pozdravili danes etiopskega cesarja Haile Selasija ob odhodu iz Beograda. Včeraj je H. Selasie na večerji v odgovoru na zdravico maršala Tita med drugim dejal, da je pobuda Jugoslavije s politiko nepovezovanja navdahnila mnoge druge države. «So sile,» je poudaril Haile Selasie, «katerim politika nepovezovanja ne ugaja, toda mi moramo hrabro naprej, ker verjamemo, da služi miru.»

V sporočilu o razgovorih se ugotavlja, da sta se Tito in Haile Selasie medsebojno seznanila z razgovori, ki sta jih imela zadnje čase z voditelji drugih držav. Oba izražata zaskrbljenost zaradi poslabšanja mednarodnega položaja, istočasno pa ugotavljata, da so se v nekaterih drugih področjih razmere izboljšale in se je okrepilo stremljenje po miru in enakopravnem sodelovanju. Proučila sta tudi stanje mednarodnih gospodarskih odnosov posebno vprašanja pospešenega gospodarskega razvoja držav v razvoju in v zvezi s tem poudarila važnost izvajanja sklepov prve konference OZN o trgovini in razvoju in priprav za sklicanje druge konference. Voditelja obeh držav sta sporazumna, da so osnovni sklepi beograjske in kairske konference še vedno aktualni, in izražata pripravljenost svojih držav, da se skupno z drugimi nevezanimi državami zavzameta za njihovo uresničenje. Izrazila sta nadalje prepričanje, da bodo najnovejše tendence v razvoju na svetu potrdile vitalnost politike neuvrščenosti in njen prispevek za ohranitev miru.

Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Dušan Blagojević je na današnji tiskovni konferenci poudaril, da je v razgovorih med Titom in Haile Selasijem prišla do izraza enakost pogledov obeh državnikov na osnovna mednarodna vprašanja. Tudi na trojnem sestanku v Novem Delhiju se je pokazala velika enakost pogledov Indije, ZAR in Jugoslavije. Sestanek v Novem Delhiju je, po besedah Blagojevića, izpolnil vsa pričakovanja Jugoslavije. Blagojević je dejal, da se bodo verjetno v kratkem sestali ministri gospodarskih resorjev treh držav, na katerem bodo razpravljali o možnosti napredka sodelovanja na tehničnem, trgovskem in industrijskem področju.

Nedavni obisk predsednika zveznega izvršnega sveta Petra Stambolića v Grčiji je zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve ocenil kot zelo uspešen in koristen, pripomnil pa je, da pisanje dela grškega tiska, ki je napačno razlagal nedavno izjavo tajnika CK ZK Makedonije Krste Crvenkovskega o makedonskem vprašanju, ni v skladu niti s sedanjimi grško - jugoslovanskimi odnosi niti z rezultati obiska.

Blagojević je pozdravil izjavo danskega zunanjega ministra Hekerupa zahodnonemškemu listu «Die Welt» o potrebi sklicanja evropske konference o varnosti. Dejal je, da je na isti liniji tudi pobuda zastopnikov parlamentov evropskih držav in poudaril, da napori zadnjih dni v tej smeri dokazujejo, da je to vprašanje aktualno in da je vedno večje število držav, ki želi prispevati k rešitvi tega vprašanja. Jugoslavija se prav tako strinja z nedavno izjavo avstrijskega zunanjega ministra Tončiča, da se odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo stalno izboljšujejo, da je ostalo nerešeno le malo število vprašanj, med katerimi je vprašanje vrnitve arhivskega materiala in drugih kulturnih dobrin, ki so jih Nemci odnesli iz Jugoslavije med drugo svetovno vojno, in izvajanje arhivskega sporazuma iz leta 1923. Jugoslavija vidi v izjavi ministra Tončiča pripravljenost avstrijske vlade, da se obe vprašanji ugodno rešita. «Glede sporazuma o arhivih iz leta 1923 se mora upoštevati,» je dejal na koncu konference Dušan Blagojević, «da je Avstrija po prvi svetovni vojni izpolnila ustrezne obveznosti do vseh držav razen Jugoslavije.

Kontrolna komisija Zveze komunistov Jugoslavije je danes popolnoma rehabilitirala nekdanjega člana CK ZK Srbije in bivšega veleposlanika v Bolgariji Predraga Altića, ki je bil izključen iz Zveze komunistov in odstranjen s položaja samo zato, ker se je svoj čas zoperstavil smotrom Ranković-Stefanovićeve frakcionaške skupine. Preiskava je dokazala, da je vso zadevo imel v svojih rokah Ranković, ki je osebno podpiral netočne hude obtožbe proti Altiću. Člani komisije so zahtevali, da se pokličejo na odgovornost vsi, ki so krivi za neutemeljene obtožbe proti Predragu Altiću. Kontrolna komisija je ukinila tudi kazni nekaterim drugim članom, ki so bili kaznovani, ker niso služili Rankovićevem smotrom.

B. B.

URADNO SPOROČILO V PEKINGU

Kitajci so včeraj izstrelili vodljiv izstrelek z jedrsko konico

Presenečenje v Washingtonu - Sovjetski protest zaradi demonstracij pred poslaništvom v Pekingu

PEKING, 27. — Agencija «Nova Kitajska» je sporočila, da so kitajski znanstveniki z uspehom izstrelili vodljivi izstrelek z jedrsko konico. Izstrelek je redno preletel določeno razdaljo in jedrska konica je z natančnostjo zadela določeno tarčo. Rezultat je bil jedrska eksplozija.

Uradno sporočilo pravi dalje: «Popoln uspeh tega poskusa so zagotovili kitajska ljudska osvobodilna vojska, znanstveniki, tehniki ter številni delavci in funkcionarji, ki so se z navdušenjem odzvali pozivu tovariša Lin Piaa in ob dviganju rdeče zastave Maocetungovih misli, so postavili politiko v prednje vrste, so ustvarjalno študirali in uveljavili dela predsednika Maocetunga in ob podpori velike proletarske kulturne revolucije so odločno objeli revolucijo, so spodbujali proizvodnjo, so pokazali zaupanje vase in kolektivno modrost ter so trdo delali. To je velika zmaga za Maocetungovo misel. Ta zmaga v celoti dokazuje dejstvo, da tedaj ko množice zajamejo Maocetungovo misel, razvije ta ogromno materialno silo in neizmerno moč.»

Izjava čestita vsem «poveljnikom in borcem ljudske osvobodilne vojske, ki so sodelovali pri poskusu z delavci, inženirji, tehniki, znanstveniki in z drugimi, ki so prispevali k razvoju vodljivih raket in jedrskega orožja», ter nadaljuje: «Upa se, da bodo podvojili svoje napore ter bodo pripeljali proučevanje del predsednika Maocetunga v novo fazo in bodo še dalje razvijali revolucionarnost ljudske misli. Imperialisti pod vodstvom ZDA in revizionisti, katerih središče je vodstvo KP SZ, skupno delajo in skušajo doseči kupčijo o vprašanju tako imenovane preprečitve širjenja jedrskega orožja, zato da bi ohranili svoj jedrski monopol in sabotirali revolucionarno borbo narodov raznih dežel. Smoter Kitajske pri razvijanju jedrskega orožja je upreti se jedrskemu monopolu in jedrskemu izsiljevanju ZDA in Sovjetske zveze, ki skupno delujeta. Vodljivi izstrelki in jedrsko orožje v rokah kitajskega ljudstva je velika spodbuda za junaško vietnamsko ljudstvo, ki vodi vojno odpora proti ameriškemu napadu.»

V ZDA so zelo presenečeni nad sporočilom, da so Kitajci izstrelili vodljiv izstrelek z jedrsko konico. Jedrsko eksplozijo so sicer že napovedovali, toda niso niti zdaleč pričakovali, da bodo jedrsko bombo izstrelili z vodljivim izstrelkom. Sedaj se sprašujejo, za kakšne izstrelke gre in kakšno razdaljo dosežejo. Pri tem ugotavljajo, da bo glede tega težko dobiti zanesljive informacije.

V Londonu pa je predstavnik zunanjega ministrstva obsodil novi jedrski poizkus in poudaril, da bo eksplozija okužila ozračje.

Sovjetska vlada je izročila kitajski vladi noto, s katero zahteva takojšnje učinkovite ukrepe za konec demonstracij in vandalskih dejanj pred sovjetskim poslaništvom v Pekingu. Noto so davi izročili v zunanjem ministrstvu kitajskemu odpravniku poslov v Moskvi.

Sovjetska nota poudarja, da je bil vhod v sovjetsko poslaništvo blokiran od 23. oktobra dalje. Šlo je tako daleč, da tuji diplomati ne morejo priti v sovjetsko poslaništvo, ali pa ga zapustiti, da bi odšli v svoje rezidence v avtomobilih z diplotamsko tablico. 23. oktobra so se ti morali vrniti v poslaništvo, ker so bili dohodi do poslopja blokirani. Ni prvič, poudarja nota, da so se odkrito protisovjetski neredi organizirali pred sovjetskim poslaništvom s sodelovanjem in podporo kitajskih funkcionarjev. Nota dodaja: «Nemogoče je zabrisati vtis, da so očitne kršitve splošno priznanih načel, ki urejajo odnose med državami, osnovnih določb mednarodnega prava, ki se tičejo nedotakljivosti diplomatskih predstavnikov, postale sedaj norma Kitajske ljudske republike.»

Iz Moskve je danes odpotovalo zadnjih 41 kitajskih študentov. Na postaji so jih pozdravili funkcionarji kitajskega poslaništva v Moskvi. Skupno s temi je bilo še drugih 30 študentov iz drugih vzhodnoevropskih držav, ki se vračajo domov «na počitnice». Ko je vlak odpotoval, so študenti zapeli «Vzhod je rdeč» in so mahali z rdečimi knjižicami, ki vsebujejo «Maocetungove misli».

Kosigin pride v Pariz

PARIZ, 27. — Danes so uradno sporočili, da je predsednik de Gaulle med obiskom v Sovjetski zvezi povabil Brežnjeva, Kosigina in Podgornega na obisk v Francijo in ti so vabilo zelo radi sprejeli. Zatem sta se obe vladi sporazumeli, da bo Kosigin prišel v Francijo na uraden obisk v prvi polovici decembra. Brežnjev in Podgorni pa bosta prišla na obisk v letu 1967; točen datum bo še določen.

Sovjetski poslanik v Parizu Zorin se je včeraj pogovarjal z generalom de Gaullom v zvezi z napovedanim obiskom Kosigina.

Jutri bo imel de Gaulle v Elizejski palači tiskovno konferenco. Po mnenju političnih opazovalcev bo de Gaulla verjetno napovedal referendum v Džibutiju. Zatrjuje se, da bo prebivalstvo tega ozemlja moralo izbirati med naslednjima dvema rešitvama: 1. Mnogo širša notranja avtonomija od sedanje s francoskimi funkcionarji, ki bi bili odgovorni za odnose s tujino, za obrambo in finance. 2. Takojšnja in popolna neodvisnost. V tem primeru ne bi Francija dala novi državi nobenega vojaškega jamstva. Francija noče biti vmešana v mejne spore, ki se ji zdijo neizbežni. Kar se tiče zunanje politike, domnevajo, da bo general samo obrazložil glavne mednarodne probleme in da ne bo povedal nič novega niti o Vietnamu niti o Evropi in tudi ne o atlantskem zavezništvu. Nedvomno pa bo poudaril dobre odnose s Sovjetsko zvezo in važnost svojega letošnjega obiska v Moskvi ter bližnjega obiska sovjetskih voditeljev v Parizu.

U Nu izpuščen iz zapora

RANGUN, 27. — Bivši burmanski ministrski predsednik U Nu je bil danes po štirih letih, sedmih mesecih in 25 dneh zapora izpuščen na svobodo. Skupno z njim je bil izpuščen tudi bivši minister za obrambo U Ba Sve. U Nu je bil aretiran 2. marca 1962, ko je general Ne Vin zrušil njegovo vlado z državnim udarom. Od tedaj je bil v zaporu, ne da bi proti njemu uvedli kakršen koli postopek.

DANES

V Rimu se je začel včeraj izredni kongres PSI, ki bo jutri odobril dokumente za združitev PSI s PSDI na nedeljski konstituanti nove socialistične stranke. Poročilo je prebral politični tajnik De Martino, ki je obrazložil že znano «listino o socialistični združitvi,» danes pa bosta govorila voditelja leve struje Lombardi in Giolitti. Na kongresu so navzoči poleg predstavnikov skoraj vseh italijanskih strank, tudi zastopniki socialistične strank iz 17 držav, med katerimi tudi delegacija SZDLJ. Ker bo nova stranka vstopila v Socialistično internacionalo, je na kongresu navzoč tudi njen sedanji tajnik, avstrijski socialistični voditelj Bruno Pittermann.

Senat pa je odobril včeraj najprej 1250 milijard lir za financiranje petletnega šolskega načrta (od 1966 do 1970). Popoldne so senatorji zaključili z debato o Agrigentu z govorom ministra Mancinija, ki je napovedal precej stroge ukrepe, med katerimi je tudi rušenje vseh tistih gradenj — toda le v hudih primerih — ki so nezakonite. Konec tedna se bo debata o Agrigentu začela v poslanski zbornici. Pri tem je — kot poudarjajo levičarski parlamentarci — še vedno odprto vprašanje imenovanja posebne parlamentarne preiskovalne komisije.

Ceprav so v ZDA napovedovali četrti kitajski jedrski poizkus, so zelo presenečeni nad sporočilom iz Pekinga, da ni šlo za običajen poizkus, temveč so bombo izstrelili z vodljivim izstrelkom. V Washingtonu se sedaj sprašujejo, za kakšen izstrelek gre in kakšno razdaljo doseže. Poleg tega je novi poizkus dokaz, da so Kitajci precej napredovali, da lahko že uporabljajo izstrelke z jedrsko konico.

Sovjetska vlada je včeraj protestirala zaradi demonstracij pred sovjetskim poslaništvom v Pekingu. Iz Moskve so včeraj odpotovali kitajski študentje, ki so bili izgnani iz SZ kot odgovor na podoben kitajski ukrep glede sovjetskih študentov.

Ameriški predsednik Johnson je prišel včeraj iz Manile na Tajsko. Njegov potujoči poslanik Harriman pa je včeraj prišel v Džakarto, od koder bo nadaljeval pot po raznih prestolnicah, da obrazloži sklepe manilske konference. Izjavil je, da bo predlagal indonezijski vladi posredovanje za začetek pogajanj o Vietnamu. Medtem pa je Severni Vietnam protestiral zaradi Johnsonovega obiska v Južnem Vietnamu.

V Bonnu se je vladna koalicija razbila, čeprav se je zdelo, da so dosegli kompromis. Štirje liberalni ministri so namreč izstopili iz vlade. S tem je Erhardova vlada zgubila večino v parlamentu. To pa še ne pomeni, da je vlada padla. Izpraznjena ministrska mesta so začasno zasedli demokristjanski ministri. Ni pa izključeno, da bo ta dogodek pospešil padec Erharda, proti kateremu se vedno bolj širi nezadovoljstvo tudi v sami demokristjanski stranki.

V Parizu so včeraj sporočili, da bo predsednik sovjetske vlade Kosigin prišel v prvi polovici decembra na uraden obisk v Francijo. V prihodnjem letu pa bosta Francijo obiskala tudi Brežnjev in Podgorni. De Gaulle bo imel danes tiskovno konferenco. Ne pričakuje se nič posebno novega razen morebitne napovedi referenduma v Džibutiju.

V New Yorku je glavna skupščina OZN sklenila odvzeti Južni Afriki mandat nad Jugozahodno Afriko. Poleg tega so določili 21. marec «mednarodni dan za odpravo plemenskega razlikovanja».

RAZBILA SE JE KOALICIJA V ERHARDOVI VLADI

Štirje liberalni ministri so odstopili

BONN, 27. — Štirje ministri liberalne stranke, člani vladne koalicije, so danes odstopili, in to kljub sinočnjemu sporazumu med demokristjanskimi in liberalnimi ministri glede kritja primanjkljaja v proračunu.

Liberalna skupina je danes znova poudarila, da nasprotuje vsakemu povišanju davkov in je prisilila svoje ministre, da se umaknejo iz Erhardove vlade. Štirje ministri so: podkancler in minister za združitev Mende, finančni minister Dahlgruen, minister za gradbeništvo Bucher in minister za gospodarsko sodelovanje Scheel.

Z odstopom štirih liberalnih ministrov je Erhardova vlada zgubila večino v parlamentu, toda to ne pomeni, da mora avtomatično odstopiti. Na podlagi ustave se lahko imenuje novi kancler, samo če se večina v parlamentu sporazume o nasledniku

Uradno sporočilo liberalne parlamentarne skupine, ki so ga davi objavili, pravi da je po vsestranski proučitvi nastalega položaja skupina prišla do prepričanja, da v sedanjih političnih okoliščinah ni moč več pričakovati proračuna, ki bi zagotovil trajno gospodarsko ustaljenost. Zato so liberalni ministri sporazumno s parlamentarno skupino svoje stranke sporočili svoj izstop iz Erhardove vlade. Ukrepi, ki jih predvideva demokristjanska stranka za davčno zaostritev, ki so v nasprotju z zaželeno trajno gospodarsko stabilnostjo, ne morejo odstraniti nastalih političnih težav.»

Kancler Erhard je ostavko štirih ministrov sprejel. Po pogovoru s podkanclerjem Mendejem se je Erhard udeležil kratkega sestanka z voditelji liberalne in demokristjanske stranke v Bundestagu. Takoj zatem se je sestala demokristjanska parlamentarna skupina.

Podkancler Mende je v zvezi z nastalo krizo izjavil: «Sedanja vlada je manjšinska vlada.» Na vprašanje časnikarjev, ali je dobil nova navodila za začetek pogajanj, o vladni koaliciji, je Mende odgovoril: «O tem se sploh ni govorilo.»

Kancler Erhard je sklenil, naj ministri, ki pripadajo demokristjanski stranki, začasno prevzemajo vodstvo ministrov, ki so jih zapustili liberalci. Podtajnik za informacije von Hase je izjavil, da kancler upa, da bo v kratkem času našel zadovoljivo večino za vlado.

Jutri bo Erhard navzoč v Bundestagu pri prvem čitanju zvezn

Vreme včeraj: najvišja temperatura 17,6, najnižja 12,9, ob 19, uri 15,8; zračni tlak 1001,2 raste, vlaga 75 odst., veter severovzhodnik 4 km na uro, nebo oblačno, 02 mm dežja, morje mirno, temperatura morja 19,6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 28. oktobra
Simeon
Sonce vzide ob 6,39 in zatone ob 16,59. Dolžina dneva 10,20. Luna vzide ob 16,44 in zatone ob 5,24
Jutri, SOBOTA, 29. oktobra
Ida

ZA POKRAJINSKE IN OBČINSKE VOLITVE V TRŽAŠKI OBČINI

Vloženi združeni listi PSI-PSDI ter listi Fronte za neodvisnost

1. novembra otvoritveno zborovanje združenih socialistov v kinu «Ritz» z deželnimi govorniki - Odhod delegacij PSI in PSDI na kongres v Rim - V nedeljo v kinu Alabarda posl. Vecchietti za PSIUP

PSI in PSDI sta včeraj predložili na tajništvu tržaške občine in na volilnem uradu na sodišču združeni socialistični kandidatni listi za občinske volitve v Trstu in za pokrajinske volitve.

Za občinski svet kandidirajo: Lonza prof. Lucio, profesor in dosedanji občinski odbornik, Pittoni Arnaldo, stavec, pokrajinski tajnik PSI, deželni in občinski svetovalec, Angelelli Fernando, Apih prof. Elio, Balzano prof. Tullio, Barone Tommaso, Benedetti por. Haglich Sabina, Benussi Riccardo, Benvenuto Luigi, Berti dr. Carlo, Bonetti Giovanni, Boniccioli Claudio, Callegari Marcello, Callin por. Furlan Neva, Caristi geom. Salvatore, Catanzaro Antonino, Cecchini Eraldo, Cervi dr. Paolo, Cesare Giorgio, Ciacchi prof. Aurelio, De Gioia Giuseppe, Del Tutto rag. Fulvio, Drassich Carlo, Dreossi Ferdinando, Durissini Lionello, Elleri Giorgio, Fragiacomo Tullio, Ghersi Lucio, Giorgi Ricciotti, Gomizel Palmira, Gregori Antonio, Hreščak Dušan, Kermol Giorgio, Kervin odv. Roberto, Kolarič Pavla, Laboranti Araldo, Lovero Bruno, Luzzatto dr. Tullio, Magajna Mario, Malipiero dr. Fabrizio, Medani prof. Paolo, Miani odv. Silvano, Mislei Giordano, Mocchi Attilio, Padovani Ezio, Pennestre Aldo (neodvisen), Petracco Bruno, Pulciani Claudio, Robba Aristide, Romano prof. Francesco, Sartoretto Matteo, Savarino Gaspare, Senigaglia odv. Nino Manlio, Skabar Marica, Sossi Stanislao, Stasi dr. Luigi, Tosi Pietro, Tranquillini Floriano, Zanier Luciano, Zotti Sergio.

Za pokrajinski svet kandidirajo: Cravatari Renato Trst I, Pisa Vittorio Trst II, Rovatti Giuliano Trst III, Anastasio Giorgio Trst IV, Teiner dr. Salvatore Trst V, Catanzaro Antonino Trst VI, Stasi dr. Luigi Trst VII, Fogher dr. Lorenzo Trst VIII, Gregori Antonio Trst IX, Caristi geom. Salvatore Trst X, Pesante dr. Livio (neodvisnež) Trst XI, Apih prof. Elio Trst XII, Padovani Bruno Trst XIII, Miani odv. Silvano Trst XIV, De Gioia Giuseppe Trst XV, Giacchetti Saverio Trst XVI, Fogher dr. Lorenzo Trst XVII, Elleri Giorgio Trst XVIII, Apih prof. Elio Trst XIX, Apih prof. Elio Trst XX, Gabrovec por. Pahor Maria Trst XXI, Volk Lucijan Devin-Nabrežina, Canova Pietro Milje, Volk Lucijan Dolina.

Znak združene socialistične liste bo tako na glasovnici za občinske kot za pokrajinske volitve na četrtem mestu.

V torek, 1. novembra ob 11. uri bosta PSI in PSDI skupno priredili otvoritveno volilno zborovanje v dvorani kina «Ritz» (bivši Arcobaleno). Na zborovanju bodo govorili podpredsednik deželnega odbora Giacometti, podpredsednik deželnega sveta Devetag, federalna tajnika PSI in PSDI Pittoni (ki je tudi nosilec liste) in Pierandrei, ter drugi nosilec liste Lonza.

Včeraj zjutraj so odpotovali v Rim zadnji delegati tržaške federacije PSI na 37. kongres stranke. Danes zjutraj pa odpotujejo v Rim tudi delegati tržaške federacije PSDI, ki se bodo udeležili jutrišnjega kongresa PSDI. V nedeljo se bodo vsi skupaj udeležili združitvenega kongresa enotne socialistične stranke.

Včeraj je predložila kandidatni listi za občinski in pokrajinski svet tudi Fronta za neodvisnost. Kandidatna lista za občinski svet ima 45 imen in sicer: Marchesich Giovanni, Barc Giuseppe, Batich Cornelio, Bernich Gasparo, Bidovec Alessandro, Bozachin Giorgio, Bratovich Emilio, Bunz Giordano, Burolo Virginio, Casalotti Guido, Cebohin Emilio, Ceriesa Carlo, Clemente Ferruccio, Degrassi Mario, Faidutti Giordano, Ferletta Giuseppe, Flego Vattovani Angelo, Giacomini Attilio, Glavach por. Poldrugo Carla, Gorella Giorgio, Karis Luciano, Jankovich Paolo, Jerman Francesco, Laurenti Eugenio, Malalan Giovanni, Martiolich Federico, Mazzaroli Giuseppe, Minca Marcello, Morselli Oreste, Percovich Antonio, Perper Giuseppe, Pestelli Giuseppe, Rautrik Remigio, Senica Antonio, Settimi Fausto, Spetti Guglielmo, Stokel Gualtiero, Stoppari Ermanno, Tadeo Alessandro, Torcello Augusto, Tossi Emo, Urizio Giordano, Volpe por. Marchesich Viviana, Zago Carlo, Zorn Bruno.

Za pokrajinski svet pa kandidirajo: v 1. in 11. volilnem okrožju Laurenti Eugenio, v 2., 14. in 17. okrožju Tadeo Alessandro, v 3. in 20. okrožju Minca Marcello, v 4. in 19. okrožju Perper Giuseppe, v 5. in 9. okrožju Urizio Giordano, v 6. in 12. okrožju Jermann Francesco, v 7. in 8. okrožju Jankovich Paolo, v 10. in 18. okrožju Morselli Oreste, v 13. in 15. okrožju Volpe por. Marchesich Viviana, v 17. in v miljskem okrožju Marchesich Giovanni, v 21., v devinsko-nabrežinskem in dolinskem okrožju Bidovec Alessandro.

V nedeljo ob 10.30 bo v kinu Alabarda za PSIUP govoril vsedržavni tajnik stranke posl. Tullio Vecchietti.

Tiskovna konferenca bavarskega ministra za gospodarstvo in promet

Na pobudo deželnega združenja trgovinskih zbornic bo bavarski minister za gospodarstvo in promet dr. Otto Schedl imel v ponedeljek 31. oktobra ob 18. uri na tržaški trgovinski zbornici posebno tiskovno konferenco, na kateri bo govoril o temi «Bavarska in dežela Furlanija-Julijska krajina, dve periferični področji Evropske gospodarske skupnosti». Minister Schedl se bo med konferenco dotaknil vrste aktualnih problemov z gospodarskega področja, med temi zlasti vprašanja cestnih in železniških prevozov, vprašanja uvoza in izvoza skozi Trst, vprašanja nujnosti okrepitve cestnih povezav med našim področjem in Južno Nemčijo ter vprašanja naftovoda Trst - Bavarska in plinovoda Jadransko morje-Bavarska.

Isti dan se bo bavarski strokovnjak sestal s skupino novinarjev iz dežele Baden Wuertenberga, ki bodo te dni dopotovali v naše mesto na ogled naftovodovega terminala. Naslednjega dne bo minister Schedel zaključil svoj obisk našemu področju, in sicer si bo pred odhodom ogledal najvažnejše pristaniške naprave.

ZBOROVANJA PSIUP

Danes bo PSIUP imela naslednja volilna zborovanja: ob 12.15 pred čistilnico Aquila (Francesco Franco), ob 16,15 pred Tovarno strojev (Francesco Franco), ob 19. na Opčinah - tramvajska postaja) Ezio Martone).

TISKOVNA KONFERENCA PROF. DR. GILBERTA BERNARDINIJA

Danes se zaključi 52. kongres Združenja italijanskih fizikov

Prof. Bernardini je dejal, da je tržaški kongres pomemben tako zaradi velikega števila udeležencev kot zaradi kvalitete razprav

Včeraj zjutraj je prof. dr. Gilberto Bernardini, predsednik Italijanskega združenja za fiziko (SIF) govoril tržaškim novinarjem na tiskovni konferenci, ki je bila v prostorih fizikalnega inštituta na tržaškem vseučilišču.

Kot smo že sporočili, se 52. kongres italijanskih fizikov, ki se prireja vsaki dve leti na pobudo SIF in AIF (Združenje šolnikov v fizikalnih vedah) bliža h kraju. Danes bodo dela kongresa zaključena.

Prof. Bernardini je dejal v uvodu, da so v teku obsežne pobude, da se čimprej ustanovi Evropsko združenje za fiziko. V ta namen so v Pisi ustanovili pripravljalni odbor. Vse kaže, da se bodo delegati raznih državnih združenj zbrali v okviru ustanove CERM 25 novembra v Ženevi ter ustanovili to mednarodno evropsko združenje. Prof. Bernardini, ki je predsednik tega pripravljalnega odbora, ima v tej zvezi zelo široke pojme. Zanj se Evropa ne omejuje samo na tisto majhno zahodno Evropo, ki za nekatere politične osebnosti predstavlja «resnično» Evropo. Po mnenju prof. Bernardinija gre Evropa o Urala do Atlantskega oceana. Pristavil je še, da si dopisuje s številnimi predsedniki raznih državnih združenj ter upa, da bo skupščina v Ženevi žela popoln uspeh.

Po teh uvodnih besedah (pripomniti pa je treba, da se o teh vprašanjih ni govorilo na 52. kongresu italijanskih fizikov) se je prof. Bernardini zelo laskavo izrazil glede vloge Trsta v tej širokopotezni dejavnosti evropskih fizikov. Trst ima bogato tradicijo, s katero ne razpolagajo druga mesta, je bil in bo še bolj postal pravo evropsko mesto.

Glede 52. kongresa je prof. Bernardini dejal, da je ta žel velik uspeh. Povprečno število udeležencev na prejšnjih kongresih je nihalo od 400 do 450, letos pa jih je bilo kar 650. Ta porast zanimanja za dela na kongresu je treba predvsem pripisati porastu zanimanja za fizikalne vede ter preboditvi hude krize, v kateri so se znašle fizikalne vede v Italiji v nedavni preteklosti. Že dve leti sem je mogoče opaziti krepkejši razvoj ne samo pri znanstvenih raziskavah, temveč tudi drugačno moralno vzdušje.

Za nedavno preteklost so bile značilne finančne težave, ki so vplivale tudi na miselnost in na moralo italijanskih fizikov. Malodušje je zajelo velik krog ljudi, toda zdaj se zdi, da je kriza mimo.

Prof. Bernardini se je pohvalno izrazil o izjavah sen. Caleffija, ki je dejal, da bo vlada pazljivo prisluhnila zahtevam fizikov. Spričo tega je 52. kongres potekel v bolj optimističnem vzdušju. Želeti je le, da državniki ne bi pozabili na obljube. Prof. Bernardini je na vsak način optimistično razpoložen ter meni, da je bolje, če fiziki izpadejo kot nekakšni «Don Kihoti», ki se borijo proti mlinom na veter, kot pa da se zabubijo sami vase.

Na vprašanje nekega novinarja je še dejal, da je preteklo že sto let, odkar je bila ustanovljena normalna visoka šola v Pisi, in da so jo Tržačani in sploh študenti iz Julijske krajine obiskovali v velikem številu.

Na kraju je prof. Bernardini poudaril, da je bil 52. kongres uspešen tudi zaradi visoke kvalitete znanstvenih prispevkov, ki so jih posredovali udeleženci. Zato odraža na splošno preporod italijanske znanosti na področju fizikalnih ved ter je upati, da bo vlada upoštevala 5-letni načrt, ki so ga predložili fiziki.

OBISKI VLADNEGA KOMISARJA

Vladni komisar prefekt dr. Cappellini je včeraj ob 11. uri vrnil obisk prvemu predsedniku prizivnega sodišča dr. Malteseju. Ob 12. uri se je sestal z deželnim odbornikom odv. Marpillerom, ob 16.30 se je podal na univerzo, kjer je prisostvoval «Deželnemu dnevu ergonomije», ob 18. uri se je udeležil maše v počastitev padlih v Afriki, ob 19. uri pa se je v krožku Italsider udeležil predavanja o temi «Žlindra kot dekorativni element».

ZBOROVANJA KPI

Danes bo KPI imela naslednja volilna zborovanja: ob 10. na Trgu Tra i Rivi (Jurissevich Mario), ob 11. na Trgu Cavana (on. Sergio Scarpa in Emilio Semilli), ob 11. pri glavni ribarnici (Claudio Tonel), ob 11. na tržišču v Miljah (on. Laura Diaz), ob 17. na Trgu Duca degli Abruzzi (Dom pristaniških delavcev) (Paolo Sema), ob 18. v Ul. Pitacco (Claudio Tonel), ob 18.30 v Ul. S. Pasquale (Giorgio Rossetti), ob 19. v Ul. del Prato (on Laura Diaz), ob 19.30 v Ul. Zorutti-Orlandini (on Sergio Scarpa), ob 18. Riostorto-Milje (Cicogna Luciano).

Jutri ob 17. uri bo v Ljudskem domu v Ul. Madonnina 19 debata o temi «Politika za pravico do študija in šolska pomoč». Obrazložen bo deželni predlog za dopolnitev štipendij (presalario). Uvodno poročilo bo podal dr. Gianni Batticci, univerzitetni asistent v Trstu.

V kraški jami našli človeške kosti

Na opozorilo vodje skupine zasebnih pobiralcev vojnega razstreliva iz Trsta, so predvčerajšnjim agenti s komisariata v Devinu odšli v bližino Mavhinj, kjer so člani omenjene skupine našli preperele kosti, ki so verjetno človeškega izvora. Pobiralci razstreliva so se že dopoldne spustili v nekoliko votlino označeno s številko «2000», v neposredni bližini ceste Gorjansko-Komen in v globini približno 50 metrov našli kosti. Hitro so obvestili policiste, ki so nekaj časa potem prihiteli do jame.

Ostanke okostja so včeraj dvignili iz jame in jih nato odpeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer so ona razpolago sodnim oblastem. O najdbi kosti so policisti obvestili tudi sodnega zdravnika dr. Nicolinija za morebitni pregled, ki bo služil policijski preiskavi v zvezi z zagonetno najdbo. Delo ne bo lahko in agenti se bodo morali precej truditi, preden bodo ugotovili identiteto mrtveca, če se bo res izkazalo, da so kosti človeškega izvora.

V OKVIRU MEDNARODNEGA SALONA ŽIVALI ZA DRUŽBO

Nad 1000 otroških risb s temo «Žival, ki jo imam najrajši»

Natečaja se je udeležilo tudi mnogo učencev slovenskih šol - 22 filmov s temo «Živali, prijateljice človeka»

Tretjega novembra se bo odprl prvi mednarodni salon živali za družbo ter naprav za vzrejo. V dvoranah pomorske postaje so že postavljeni paviljoni, v katere bodo namestili kletke za živali, ter nastajajo dvoranice, v katerih bodo razne razstave. Medtem je zapadel rok za predložitev del na podlagi raznih natečajev.

Za fotografski natečaj «Živali doma in na vrtu» so že objavili klasifikacijo, medtem ko so včeraj ustanovili žiriji za kinoamaterje in učence osnovnih šol v deželi. Za natečaj kinoamaterjev je bilo poslanih 22 filmov, ki so skoraj vsi v barvah in imajo zvočno spremljavo. Filme so poslali iz Italije in iz tujine. Tema natečaja je «Živali, prijateljice človeka». Iz prvega pregleda je razvidno, da je umetniška raven filmov dobra. Te dni bo žirija, v kateri so inž. Spaccini, Tullio Mainardi, Renzo Corazza, Nino Relli in prof. Natti, pregledala filme. Najboljšemu bodo podelili zlato kolajno, druge nagrade pa bodo dali naslednjim. Ko se odpre salon, si bo lahko ogledalo filme tudi občinstvo.

Kar se tiče natečaja za šolarje, je tajništvo salona prejelo nad tisoč risb, ki jih bo pregledala posebna žirija, v kateri so prof. Estella Brunetti, Dino Predonzani, dr. Fulvia Costantinides, časnikar Danilo Soli, dr. Alfredo Denora in Giso Fior. Tema risb za učence je «Žival, ki jo imam najrajši». Risbe so poslale skoraj vse šole v deželi. Iz njih veje globoka otroška poezija, pa tudi dar za opazovanje in risanje. Kdor prebira risbe, lahko odkrije v njih cel zoološki vrt. Zato pričakuje vodstvo salona, da si bo mnogo otrok ogledalo razstavo.

Natečaja za risbe se je udeležilo tudi mnogo slovenskih učencev.

Avtomobilist podrl motociklista na Padričah

Pred begunskim taboriščem na Padričah št. 60 se je včeraj zjutraj pripetila prometna nesreča, katere žrtev je postal 63-letni lovski čuvaj Valentino Radin iz istega taborišča. Okrog 8. ure je Radin sedel na svoje motorno kolo in izpred svoje barake zapeljal na cesto, ker je bil namenjen proti Trebčam. Ko je zapeljal na cesto, je široko zavil na desno, to pa je bilo zanj usodno. Prav v tistem trenutku je proti Bazovici, z avtom giulietta TS 33821, privozil 42-letni Dušan Sain z Opčin, Ul. dei Cardi 18, ki je nenadoma pred seboj zagledal Radina. Čeprav je hitro zavrl, se ni mogel izogniti trčenju in je Radina podrl. Ponesrečenca so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico in ga sprejeli na nevrokirurški oddelek. Zdraviti se bo moral 8 dni zaradi ran po čelu, desni obrvi in sencu ter levem palcu.

Trčenje dveh lambret

Sinoči se je v Drev. D'Annunzio pripetila prometna nesreča. Okrog 21.30 je navzgor po omenjenem drevoredu 18-letni elektromehanik Claudio Covacc, iz Ul. Lago 6 vozil lambreto TS 34364, na kateri se je peljal tudi 26-letni delavec Giuliano Crevatin iz istoimenske ulice 4. Ko je Covacci privozil do stavbe št. 42, se je zaletel v zadnji del lambrete TS 34021, ki jo je pred njim vozil 21-letni študent Fabio De Giovanni iz Ul. Ghirlandaio 13. Di Giovanni je prav tedaj zavijal na levo, ker je hotel zapeljati v garažo «Junior». Zaradi sunka so vsi trije lambretisti padli in se le laže ranili. Vse tri ponesrečence so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so jim dali prvo pomoč. Vsak se bo moral zdraviti od 7 do 10 dni.

Izsiljeval je prednost

Neprevidnost in izsiljevanje prednosti sta bili krivi včerajšnje prometne nesreče, ki se je pripetila na vogalu Ul. Mazzini blizu trgovine «Donaggio». Okrog 15.30 je 43-letni uradnik Fulvio Cavallini iz Ul. Donadoni 1 privozil navzdol po Ul. Mazzini svoj fiat 1300 TS 59212. Na omenjenem vogalu pa je vanj treščil avto «NSU prinz» TE 12-17 (YU), ki ga je po Obrežju Tre Novembre proti Trgu Libertà vozil 36-letni jugoslovanski državljan Džavit Korbasrani iz Skoplja, Ul. Maršala Tita 15. Korbasrani ni dal prednosti Cavalliniju, ki je privozil z desne in trčenje je bilo neizbežno. Zaradi sunka se je Cavallini pobil po glavi in levem sencu ter se bo na nevrokirurškem oddelku bolnišnice moral zdraviti 8 dni.

Zahvala Narodne in študijske knjižnice

Narodna in študijska knjižnica se zahvaljuje g. Ani in Jakobu Šemec iz Križa za večje število darovanih starih revij in knjig. Prav tako se zahvaljuje za darovane knjige g. Legiši iz Križa.

Če ima v Križu še kdo kaj knjig in revij ali dokumentov, ki bi jih lahko odstopil knjižnici, jih lahko izroči Dragu Sedmaku v Križu.

Začetek sezone 66-67 krožka «Rodolfo Morandi»

Kulturni krožek «Rodolfo Morandi» v Trstu začenja svojo dejavnost za leto 1966-67 z razpravo o temi «Demokratično načrtovanje». Uvod v razpravo bo imel prof. inž. Roberto Costa, poverjen za tehnično arhitekturo na tržaški univerzi. Razprava bo danes, 28. t. m. ob 19. uri v dvorani krožka na Largo Barriera Vecchia 11.

Priprave za letošnji «Moretti d'oro»

Jutri ob 17 uri se bo v Vidmu sestala študijska komisija za nagrado «Moretti d'oro», ki bo razpravljala o celi vrsti predlogov za okrepitev mecenske pobude comm. Lao Menazzi Morettija.

V študijski komisiji so: pisatelji Elio Bartolini, Oliviero Honore Bianchi, Fulvio Tomizza in Domenico Cadoresi; ravnatelj «Messaggero Veneto» Vittorino Meloni, direktor «Gazzettino Giuliano» dr. Franco Decleva, kiparja Dino Basaldella in Marcello Mascherini, slikar Giuseppe Zigaina, kritik Arturo Manzano, glasbenik Fabio Vidali in podpredsednik furlanskega filološkega društva dr. Luigi Ciceri.

Med glavnimi argumenti, o katerih bodo razpravljali, bo izbor vrste imen za žirije za nagrado deželnim osebnostim, ki bo letos podeljena za glasbo in urbanistično arhitekturo.

Jutri, v soboto, 29. t. m. ob 15. uri bo v vaškem domu na Jami v Boljuncu otvoritev zadružne osmice, kjer bodo točili domača vina raznih boljunških vinogradnikov.

Kino

Nazionale 15.30 «La battaglia dei giganti» Todd A-O 70 mm. Technicolor. Henry Fonda, Robert Shaw, Dana Andrews, Annamaria Pierangeli.
Excelsior 16.00 «Il grande colpo dei 7 uomini d'oro» Technicolor. Philippe Leroy, Rosanna Podestà.
Fenice 16.00 «Combattenti della notte» Technicolor. Kirk Douglas, Frank Sinatra, John Wayne.
Eden 16.00 «La calda preda» Eastmancolor. Jane Fonda. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «Spara forte, più forte, non capisco» Technicolor. Marcello Mastroianni, Raquel Welsh
Alabarda 16.30 «Spie contro il mondo» Technicolor. Stewart Granger, Agnes Spaak.
Filodrammatico 16.30 «7 dollari sul rosso» Colorscope. Atnhony Steffen, Dernando Sancho.
Cristallo 16.00 «Arabesque» Technicolor. Sophia Loren, Gregory Peck.
Aurora 16.00 «La caduta delle aquile».
Garibaldi 16.30 «Le calde notti di Parigi» Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Capitol 15.30 «L'armata Bracaleone» Technicolor. Vittorio Gassman, Catherine Spaak.
Impero 16.00 «Rita la zanzara».
Moderno 16.30 «M 5 codice diamanti» Technicolor. James Garner, Melina Mercouri, Sandra Dee, Tony Franciosa.
Vittorio Veneto 16.00 «Delitto perfetto» Technicolor. Ray Milland, Grace Kelly.
Astra 16.30 «I gladiatori di Roma».
Ideale 16.00 «Il sole scotta a Cipro» Technicolor. George Chakiris, Dirk Bogarde, Susan Stroyberg.
Abbazia 16.00 «Si spegli infermiera» Norman Wisdow.

SLUŽBA OBČINSKEGA ZDRAVNIKA. Za poklic v prazničnih dneh v primeru, če ni mogoče najti drugega zdravnika, je treba telefonirati na št. 90-235.

Pri prečkanju ceste jo je podrl avto

Včeraj zjutraj so v bolnišnici dali prvo pomoč 19-letni baristki Lauri Giuliani iz Ul. Orlandini 1, ki se bo morala zdraviti 4 dni zaradi udarca po desnem stegnu. Ponesrečenka, ki so jo prepeljali v bolnišnico z zasebnim avtom, je povedala, da je malo prej postala žrtev prometne nesreče. Giulianijeva je blizu stavbe št. 5 prečkala Ul. Ghega. Ko je bila sredi cestišča, je proti Trgu Dalmazia, z avtom giulia MI A 69771, privozil 28-letni Alessandro Poltran iz Milana, Ul. Bianco Maria 3 ter jo podrl. Potrebne formalnosti na kraju nesreče je opravil mestni stražnik.

Smrtne posledice nenadne slabosti

Na nevrokirurškem oddelku bolnišnice je predsinočnjim izdihnil 83-letni upokojenec Josip Sosič iz Doberdobske ulice 11 na Opčinah. Sosiča so v bolnišnico sprejeli na zdravljenje 24. septembra. Tistega dne ga je doma napadla nenadna slabost, da se je zgrudil na tla, se ranil in pobil po glavi, zatilju ter začel krvaveti iz levega ušesa. Ob sprejemu v bolnišnico so si zdravniki pridržali prognozo, kasneje pa so nastopile komplikacije in predvčerajšnjim je nesrečnik podlegel poškodbam.

Svojcem izrekamo naše sožalje.

GLASBENA MATICA - TRST
KULTURNI DOM V TRSTU
DANES, 28. oktobra 1966, ob 21. uri

Koncert orkestra Slovenske filharmonije

Dirigent: SAMO HUBAD
Solist: DEJAN BRAVNICAR (violina)

Spored:
A. SREBOTNJAK: KRAŠKA SUITA
Bori
Lipicanci
Samota
Finale
F. MENDELSSOHN: KONCERT ZA VIOLINO IN ORKESTER v e-molu op. 64
Allegro molto moderato
Andante
Allegretto non troppo — Allegro molto vivace
M. MUSORGSKI - RAVEL — SLIKE Z RAZSTAVE
Promenada
Spaček
Stari grad
Tuilleries
Bydlo (voz z volovsko vprego)
Ples piščancev v lupinah
Samuel Goldenberg in Schmyle
Sejmišče v Limogesu
Katakombe — Con mortuis in lingua mortua
Koča Jage Babe
Velika kijevska vrata

Vstopnine: parter — 1.000 lir, balkon — 600 lir, dijaki — 400 lir
Rezervacije in prodaja vstopnic od srede 26. t.m. dalje v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška ter eno uro pred začetkom koncerta pri blagajni kulturnega doma.

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom
XXII. sezona 1966-1967
OTVORITVENA PREDSTAVA
MAKSIM GORKI
NA DNU
drama v štirih dejanjih
V nedeljo, 30. oktobra ob 16. uri
V četrtek, 3. novembra ob 16. uri
V petek, 4. novembra ob 16. uri
V nedeljo, 6. nov. ob 16. uri

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na tel. 734265.

ABONMAJI ZA SEZONO 1966-1967 so na razpolago v Kulturnem domu vsak dan od 12. do 14. ure.

Po končanem tekmovanju IX. SSI vsi na
veliki športni ples
ki bo v soboto, 5. novembra od 21. do 4. ure v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7.
Igral bo orkester «MODS»

Mali oglasi

TRGOVINA pohištva Bruno — oprema za kuhinje in dnevne sobe iz formike. Lastna izdelava. Fonderia št. 3 (blizu bolnice).

Darovi in prispevki

V počastitev spomina dragega svaka Frana Venturinija darujejo Edka Kraljič in Milka z družino 3000 lir za prosvetno društvo Prešeren.

Ob priliki odkritja plošče na rojstni hiši skladatelja Frana Venturinija v Boljuncu daruje Mirko Maver s Part 1000 lir za prosvetno društvo Prešeren.

V počastitev spomina pokojnega očeta daruje Milena Sila 1000 lir za Dijaško matico.

Slovenska prosvetna zveza
P. d. «Prešeren» - Boljunec
P. d. «S. Škamperle» - Trst

obveščajo, da bo v nedeljo, 30. oktobra svečan prenos pozemskih ostankov pokojnega slovenskega skladatelja

FRANA VENTURINIJA

s pokopališča pri Sv. Ani na pokopališče v Boljunec.
Spored celotne svečanosti:
Ob 15.15 krene sprevod izpred pokopališča pri Sv. Ani v Boljunec.
Ob 15.30 na pokopališču v Boljuncu nagovor, položitev krste v grobnico in petje nagrobnic.
Ob 16. uri odkritje spominske plošče na rojstni hiši na Gorici (trg) v Boljuncu.
Ob 17.30 v kino dvorani KONCERT pevskih zborov iz Brega.
Sodelujejo zbori:
«VODNIK» — iz Doline
«SLAVEC» — iz Ricmanj
«SLOVENEC» — iz Boršta
«PREŠEREN» — iz Boljunca

Vstopnina za koncert: 200 lir odrasli, 100 lir otroci. — Prodaja vstopnic pol ure pred začetkom.

Cenjeno javnost opozarjamo, da se bodo svečanosti vršile točno po napovedanem času.
Vabljeni!

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 27. oktobra se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo je 15 oseb.

UMRLI SO: 55-letni Romualdo Ivancich, 54-letni Ezio Longo, 90-letna Anna Maria Danev vd. Germani, 84-letni Riccardo Doria(54-letna Raimonda Marini por. Lupini, 55-letni Teodoro Bosiglav, 55-letni Pietro Macovic, 70-letni Luigi Mahnic, 77-letna Maria Tonit vd. Stazedonig, 79-letni Teodoro Cortese, 73-letna Maria Caterina Toich, 66-letna Lucia Craglietto, 53-letni Angelo Stor, 67-letna Antonia Puzzer vd. Devescovi, 83-letni Giuseppe Sossi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c, Croce Verde, Ul. Settefontane 39, Ravasini, Trg Libertà 6, Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Alla Salute, Ul. Giulia 1, Benussi, Ul. Cavana 11, Picciola, Ul. Oriani 2, Vernari, Trg Valmaura 11.

Tržaška občina globoko žaluje ob smrti someščana

on. dr. Fausta Pecorarija

bivšega podpredsednika ustavodajne skupščine in odbornika tržaške občine.

Pogreb bo na stroške občine.

Za vedno nas je zapustil naš predragi oče, nono in tast.

Alojz Mahnič

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, dne 28. t. m. ob 10.15 uri iz kapele glavne bolnišnice.

Prisrčno zahvalo izrekamo dr. Pincettiju za njegovo požrtvovalno zdravljenje.

Žalujoča hčerka SILVANA z možem Giovannijem Segulinom in sinom Igorjem

Trst, 28. oktobra 1966

26. t. m. nas je za vedno zapustil

Jožef Sosič

Pogreb bo danes, 28. t. m. ob 14. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice k cerkvi na Opčinah.

Žalujoča hči Angela in drugo sorodstvo

I.T.F. Ul. Zonta št. 3, tel. 38006

Sporočamo žalostno vest, da nas je v starosti 90 let zapustila naša mama in nona

ANA GERMANI roj. DANEU

Pogreb drage pokojnice bo danes, 28. t. m. ob 15.30 iz cerkve na Opčinah na domače pokopališče.

Žalujoči: sinovi in hčere z družinami

Trst - Opčine, 28. oktobra 1966

ZASEDANJE STALNIH DEŽELNIH KOMISIJ

Odobritev zakonskega osnutka o zvišanju prispevka industriji

Vsako leto bo dežela prispevala za obresti na posojila za naložbe v industriji 850 milijonov lir

Četrta deželna komisija za industrijo, trgovino in obrtništvo, ki se je sestala včeraj popoldne pod predsedstvom svetovalca Metusa, je odobrila zakonski osnutek deželnega odbora, s katerim se zviša na 850 milijonov deželni prispevek za pospeševanje industrijskega razvoja. Prvi zakon o prispevkih od 11. novembra 1965 štev. 25 je namreč dodelil 400 milijonov lir prispevka na leto za razdobje desetih let. Po tem zakonu je bila dežela pooblaščena, da daje posebne prispevke za plačevanje obresti na srednjeročna posojila, najeta za graditev, razširitev in obnavljanje industrijskih objektov, ki so na področju dežele. Prispevek pa velja tudi za nakup strojev in opreme, ki služijo za povečanje proizvodnosti.

Zakon določa, da sme dežela prispevati toliko, da se obrestna mera za industrijce ne zviša manj kot na 3,5 odstotka. Dežela je zvišala celotni prispevek, ker se je že v prvih mesecih uveljavljanja prvega zakona pokazalo, da je pomoč za plačevanje obresti zelo ugodno vplivala na razvoj industrije, ter da so industrijci ta zakon zelo ugodno sprejeli.

Ustrezni odbor je namreč doslej pristal na 119 prošenj, ki predstavljajo za deželo 172 milijonov lir bremena. Na ta način so lahko industrijci najeli skupno 7 milijard in 625 milijonov lir posojil za naložbe v industriji. Z nadaljnjim nakazilom, ki ga zagotavlja novi zakonski osnutek, bo lahko deželna uprava sprejela toliko prošenj, da bodo industrijci z njenimi prispevki najeli skupno za 25 milijard lir posojil.

Na včerajšnji seji so poleg odbornika za industrijo in trgovino Marpillera, poročevalca Urlija in predsednika komisije Metusa spregovorili še svetovalci Bettoli (PSIUP), Ginaldi (KD) in Moschioni (KPI).

Pod predsedstvom svetovalca Cociannija se je včeraj zjutraj sestala tudi prva stalna komisija za zadeve predsedstva, finance in proračun. Komisija je izrekla, kolikor se njenih pristojnosti tiče, ugodno mnenje o zakonskih osnutkih deželnega odbora glede zvišanja deželnih izdatkov, t. j. prispevkov za deželni zakon v prid gradnji bolnišnic ter za deželni zakon za industrijski kredit, ki ga je kot smo zgoraj omenili, odobrila četrta komisija na posvetovalni stopnji.

V razpravi so spregovorili poleg deželnega odbornika Stopperja in predsednika komisije Cociannija svetovalci Bacicchi (KPI), Coloni (KD), Moro (PSI), Mizzau (KD), Pellegrini (KPI) in Virgolini (KD).

Umrl je dr. Fausto Pecorari

Včeraj je v Trstu v 64. letu starosti umrl dr. Fausto Pecorari, zdravnik in vidna antifašistična politična osebnost v vrstah KD. Pokojnik je bil že v mladih letih voditelj Katoliške akcije in Ljudske stranke, nato pa je sodeloval pri obnavljanju KD. Po 8. septembru 1943 je ostal v vrstah ilegalnega gibanja ter bil član CLN kot zastopnik KD. V CLN je imel funkcijo blagajnika, vzdrževal pa je tudi stike s tajno KD za zgornjo Italijo. Poleti 1944 so ga nacisti aretirali in obsodili na smrt, na škofovo posredovanje pa so smrtno obsodbo spremenili v deportacijo v zloglasno taborišče v Buchenwaldu, kjer je ostal do konca vojne.

Ko se je vrnil v Trst je zopet bil aktiven v KD in je bil izvoljen za podpredsednika ustavodajne skupščine. Od l. 1958 do 1962 je bil občinski odbornik za higieno, nazadnje pa član pokrajinskega odbora KD. Bil je tudi ravnatelj Združenih tržaških bolnišnic.

«Dan ergonomije» na univerzi

V dvorani «G. Veneziani» na tržaški univerzi je bil včeraj deželni dan «ergonomije» v organizaciji državne ustanove za preventivo proti nezgodam. Ergonomija je panoga, ki proučuje človeške sisteme z aplikacijo fiziologije, psihologije in industrijske higiene. Zasedanju so prisostvovali vladni komisar dr. Cappellini, občinski odbornik za zdravstvo Blasina, pokrajinski zdravnik dr. Scerino, šef pokrajinskega inšpektorata za delo Augeli in drugi. Poročilo o «ergonomiji pri prevoznih sredstvih» je podal prof. Marzano.

OB SEZNAMIH PREDSEDNIKOV VOLIŠČ

Danes ali jutri bi moral biti objavljen seznam predsednikov 390 volišč v tržaški pokrajini za pokrajinske in občinske volitve. Predsednike volišč izbere prvi predsednik tržaškega prizivnega sodišča predvsem iz vrst profesionalcev, vpisanih v tržaške sezname profesionalnih zbornic.

*Za volitve na Tržaškem smo v zadnjih 12 letih bili priče diskriminacijam do Slovencev. V seznamu predsednik

OB STOLETNICI

Prešerni v Kanalski dolini

«Pravijo, da ste Prešernov potomec,» sem koj spočetka pobaral uglednega trgovca Simona Prešerna iz Trbiža, brž ko sem stopil v njegovo trgovino.

Malce se je nasmehnil, toda takoj sem videl, da sem le našel pot do človeka, ki nekaj pomeni v Kanalski dolini, človeka, ki ne uživa samo ekonomskega ugleda temveč tudi ugled kot zaveden Slovenec, česar nikdar in nikoli niti ne zataji.

«Vse kaže, da smo Prešerni iz Ukev, od tam sem namreč doma, zares potomci našega velikega pesnika. Kot vam je znano, je bil Prešernov brat Jurij nekoč duhovnik v Ovčji vesi, kjer je tudi pokopan. Žal so se vse matične knjige in dokumenti izgubili, tako da direktnega pričevanja o našem potomstvu nimamo. Toda že sam priimek in največja verjetnost, da je Prešernov brat Jurij poklical k sebi v župnijo svoje najbližje sorodnike, vse to, se mi zdi, dovolj priča o tem, da izvira tudi naš rod iz Vrbe.»

Ko sva tako ugotavljala rod in izvor Prešernov iz Ukev, sem nehote pomislil, kakšna razlika je pravzaprav med Benečijo in Kanalsko dolino. Ta razlika ni opazna samo v pokrajini, temveč tudi v ljudeh. Slovenci, ki sem jih srečal tod, so me vsi spominjali na Gorenjsko, tako po značaju kot tudi po večjem nacionalnem občutku in pripadnosti. Sicer pa so k vsemu temu precej prispevale tudi povsem drugačne zgodovinske okoliščine, saj sta bila Kanalska dolina in Trbiž do leta 1918. pod Avstrijo in sta šele po razsulu Avstro-Ogrske pripadla Italiji. Poleg tega pa je ostalo in še živi v Kanalski dolini dokaj Avstrijcev, oziroma Nemcev, kar vse daje tej pokrajini, ki leži ob treh mejah, še posebno značilnost in poseben razvoj. Predvsem bi bilo treba morda tukaj omeniti dejstvo, da to področje ne pozna v tolikšni meri ekonomskega problema in mora dobivati delovno silo celo od drugod, kar seveda v nobenem primeru ne velja za Beneško Slovenijo.

O vsem tem in podobnem mi je pripovedoval Simon Prešern, še posebej pa se je ustavil ob vprašanju, ki še dandanes boleče zadeva kanalske Slovence. Šlo je namreč za opcijo prebivalstva Kanalske doline za Nemčijo 1939. leta ob znanem sporazumu med Hitlerjem in Mussolinijem glede nemških nacionalnih manjšin v Italiji.

«Ni res,» je odločno pribil Prešern, « da so optirali prebivalci Kanalske doline za Nemčijo zaradi nacizma, saj ga sploh poznali niso. Poznali so namreč le staro Avstrijo in so v svoji naivnosti, ko so optirali za Nemčijo, mislili, da jim bo tam vseeno bolje kot pod italijanskim fašizmom. Seveda pa so kaj kmalu spoznali, kaj je nemški nacizem, kajti Nemci so jih takoj mobilizirali v vojsko. Res je sicer, da je 97,9 odstotkov prebivalcev Kanalske doline optiralo za Nemčijo, vendar pa se jih je izselila komaj polovica. Tako sem tudi jaz sam kar trikrat prejel poziv za nemško vojsko, a se nobenkrat nisem pozivu odzval. Naj pripomnim pri tem še to, da so me pozivali tudi v italijansko vojsko, pa tudi ti pozivi so naleteli pri meni na gluha ušesa.»

«In kako je trenutno s Slovenci v Kanalski dolini?» me je zanimalo v naslednjem vprašanju.

«Največji dotok Slovencev je iz Ukev v Naborjet, kjer je trenutno dosti več Slovencev kot prej. Žal pa prihaja pogosto do mešanih zakonov, kar seveda ni dobro. Še posebej je to za nas dvakratna zguba, takrat kadar se Slovenka poroči z Italijanom ali Nemcem. Tako ne izgubimo samo žene, temveč tudi otroke, saj pri nas ni slovenskih šol, niti ni v šolah vsaj nekaj ur slovenščine na teden, kot je bilo to nekoč pod Avstrijo. Tako pa prav otroci iz mešanih zakonov zavoljo vsega tega zasovražijo svojo mater in seveda tudi njen jezik. Tu bi se dalo seveda marsikaj storiti, čeprav v župnijah, kjer so slovenski duhovniki, se opravlja bogoslužje tudi v slovenščini. Sicer pa je glede tega najbolje ,če se obrnete na kakega našega župnika, ta vam bo utegnil povedati prav glede tega mnogo več. Mi pa gojimo žal, trenutno ,slovensko besedo samo pri cerkvenem petju.»

«Ali imate v Trbižu na občini kakega slovenskega občinskega svetovalca,» sem ga prekinil.

«Žal ne, v občini imamo samo kmečko zadrugo, v kateri so zastopniki posameznih vasi in tako seveda marsikateri Slovenec v tej organizaciji zastopa svojo vas, saj so vasi slovenske.»

«Ko sva že pri ekonomskih problemih, se vam morda ne zdi, da so ti problemi v bistvu politični problemi, ali pa celo nacionalni?»

«Vsekakor. Sam kot trgovec to morda bolje vidim kot drugi. Če bi imeli naši ljudje tukaj močnejše ekonomske temelje, bi vsekakor ne prihajalo do takšnih težav, kot jih imamo Slovenci. Že prej sem omenil cerkveno petje v slovenščini, ki je žal, za zdaj, naša edina nacionalna manifestacija. Tako je, na primer, prejšnji monsignor pri nas prepovedal v cerkvah tako nemško kot slovensko cerkveno petje. Tudi v Ukvah so na ta način poskušali zatreti slovensko cerkveno petje, vendar pa smo to preprečili.»

«Na drugi strani pa se mi zdi, da tudi matična dežela v nekem smislu morda premalo skrbi za nas, čeprav ni od Trbiža do Jesenic več kot pičla ura z avtomobilom po kar dobri cesti. Skratka, tu je cela vrsta vprašanj, ki bi jih bilo treba rešiti.»

«In kako jih nameravate rešiti?» je bilo moje zadnje vprašanje.

«Tudi nas same tare vprašanje, kako bi se dalo pri nas organizirati vse na novo, toda, žal, nimamo pravih elementov. Kakor vidite težave so, so končno tudi tu naši ljudje, toda samo, kako jih mobilizirati, pridobiti za našo stvar. Jaz sam, kot posameznik, tu ne morem nič, vendar pa si na vse načine prizadevam, da bi zadevo le nekako premaknili naprej in kot sem že dejal, tudi iz matične dežele bi nam bila potrebna pomoč, čeprav se zdaj, zavoljo odprtih meja in dobrososedske politike med Italijo in Jugoslavijo stvari le zboljšujejo. Vendar pa bi se, po mojem, dalo storiti še mnogo več. Samo volja je potrebna. Z vseh strani.»

Nisem ga hotel več zadrževati. Že prej sem videl, koliko dela ima v svoji trgovini in to sem mu tudi povedal. «Nič zato, rad se pomenim s slehernim našim človekom, sicer pa imam tudi dobre stike z njimi, saj ste sami videli, koliko ljudi onkraj meje prihaja k meni nakupovat. Vsa Gorenjska. Pa oglasite se še kaj,» mi je dejal ob slovesu.

Ko sem zapuščal njegovo trgovino, sem videl pred njo številne avtomobile s slovenskimi registracijami. Prešerna zares poznajo od Gorenjske do Trsta. In ne samo kot trgovca, temveč predvsem kot zavednega Slovenca. Zato sem bil tudi vesel razgovora z njim.

dž

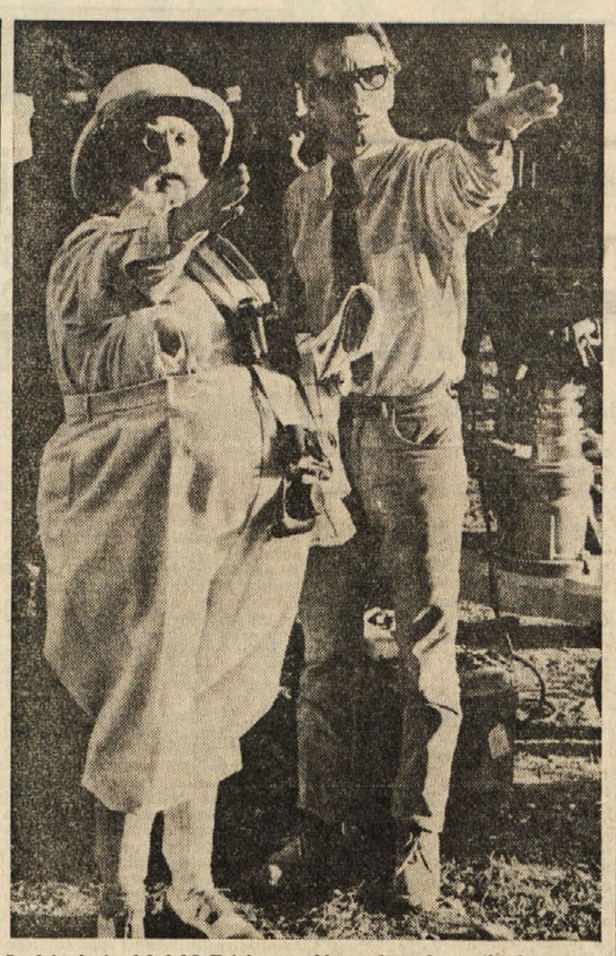

Le kdo je ta debeluh? Fotokamere bi mogle nakazovati, da gre za kakega turista. Pa ni niti debeluh niti turist, celo moški ne. Je to «nagačena» Laura Betti sredi Rima, seveda kot igralka v nekem filmu

Tri skladbe na nocojšnjem koncertu Slov. filharmonije

Na nocojšnjem koncertu v Kulturnem domu bo orkester Slovenske filharmonije iz Ljubljane pod vodstvom dirigenta Sama Hubada izvajal skladbe: Alojza Srebotnjaka «Kraška suita», Mendelssohna Koncert za violino in orkester s solistom Dejanom Bravničarjem ter Mosurgskega «Slike z razstave» v inštrumentaciji Maurica Ravela.

Menimo, da je prav, če te skladbe nekoliko približamo manj poučenim poslušalcem z opisi, ki smo jih povzeli po koncertnih listih Slovenske filharmonije:

SREBOTNJAK: «KRAŠKA SUITA»

Kraška suita je Srebotnjakov dolg; napravil ga je bil pred leti, ko je zapustil predavalnice ljubljanske Akademije za glasbo in se odpravljal študirat v tujino. Toda ostal je pri skicah: nekaj zapisanih misli, ki so obležale v predalu. Miniti je moralo dobrih pet let, preden se jih je lotil znova.

Nemara se bo komu *Kraška suita* zdela anahronizem. Sredi del, kakršna so *Antifona* ali *Microsonas*, je videti nekam tradicionalna... Prosta atonalna govorica, tu pa tam nekaj bitonalnih in politonalnih prvin ter značilni interval zvečane kvarte, ki povezuje harmonije (prijem, znan iz muzike k filmu «Balada o trobenti in oblaku») — vse to pač ne more nadomestiti stroge dvanajsttonske fakture, njene domiselnosti, bleščeče kombinatorike in obratov, če naj presojamo glasbo po kompliciranosti partitur ter strankarski pripadnosti temu ali onemu sistemu. Srebotnjaku je taka pot tuja. Prav dobro ve, da si kot skladatelj ne more in ne sme zastirati oči pred sodobnostjo — vendar ga nanjo ne priklepa papirnati avantgardizem, temveč kompozicijska ideja, ki jo skuša uresničiti kar najbolje in najbolj popolno. Ve, da izbrana tehnika ni stil in da je v dodekafoniji mogoče pisati bolj zaprašeno kot v kateremkoli tonalnem sistemu. Srebotnjak je izklesal skice za *Kraško suito* tako, kot je terjalo njihovo bistvo, kot jih je doživljal. Glasba ne slika, čeprav so njena vsebina impresije ob značilno kraških temah. To ni impresionizem niti katerikoli njegovih podaljškov, tudi ne ilustracija Kosovelovih verzov, ki so Srebotnjaku že od nekdaj blizu — *Kraška suita* je résumé njegovih mladostnih liričnih spominov na domači svet.

Partitura je nastala v zadnjih treh mesecih minulega leta in obsega štiri stavke. Prvega, *Bore*, je navdihnil kameniti Kras. Brez trdne oblike je in značilnih tem; zgolj razmišljanje, meditacija z dramatičnimi viški. — Drugi, *Lipicanci*, je tridelen, vendar ga ponavljanje misli ne veže v zaključno celoto. Posamezne dele namreč spaja tremolo na malem bobnu, tako kot cirkuške točke, ali če hočete, baletne slike Petruške. Prvi del je miniaturni pastorale, drugi paradna polacca z značilnim ritmom poloneze, tretji banalni cirkuški galop; vse je deformirano (bitonalno, politonalno), ritmi so razcefrani, spremenjeni. Vzpon treh različnih ritmičnih gibanj, ki jih srečamo v kraški Lipici. — *Samota*, tretji stavek suite, je pisana za godala. Forma je spet prosta, fantazijska. Pričenja jo fugato v pianissimu, višek doseže nekaj pred koncem, kjer se tudi ponovi motiv z začetka stavka. Ob tej intimni meditaciji na temo samote je videti finale še bolj razigran, še bolj nezadržen v svojem plesnem utripu. Po obliki nekoliko spominja na rondo prve stopnje. Osrednjo misel ustavita dve medigri: prva je grajena na istrski lestvici in zato nekoliko folklorno obravnava, druga prinaša motiv iz *Borov*, kar daje suiti značilno vsebinsko enovitost.

MENDELSSOHN: KONCERT ZA VIOLINO IN ORKESTER

Mendelssohn je bil rojen komponist. Njegova melodična invencija je bila izredno pestra in bogata. Zapleteno tematično delo je izpeljal z največjo lahkoto. V razliko od dramatičnih osebnosti Beethovna, Berlioza ali Wagnerja, je znal svoje glasbene misli odeti v — često sicer varljivo — oblačilo lahkotne gracioznosti in nežne očarljivosti. Skladatelji izza Beethovna so v klasično obliko koncerta skušali vnesti nekaj novih prijemov; že Spohr in Weber sta združila dosedanje ločene stavke v neprekinjen glasbeni tok. Tudi Mendelssohn se je poslužil take oblike, razen tega pa je zgostil glasbeno maso tako, da je uvedel solistični inštrument takoj v začetku skladbe in s tem opustil doslej običajno orkestrsko ekspozicijo. S tem seveda razvoj koncerta v enotni, zgoščeni formi še ni bil zaključen. Mendelssohn je ustvaril osnovo, ki jo je dokončal Liszt s svojima klavirskima koncertoma, Schumann in Brahms pa sta iz romantičnega koncerta odstranila še zadnje sledi naslajanja nad virtuoznostjo, kateri je Mendelssohn kljub svojemu okusu še nekajkrat podlegel.

Koncert za violino in orkester v e-molu je sad prijateljstva in sodelovanja med violinistom Ferdinandom Davidom in Mendelssohnom, ki mu je komponiranje tega koncerta začelo rojiti po glavi že v začetku leta 1838, toda 66 folijskih strani partiture je dobilo svojo zadnjo taktnico šele 16. septembra 1844. Prva izvedba je bila 13. marca 1845 z Davidom kot solistom. Skladatelj je bil tedaj v Frankfurtu, zato je orkester leipziškega Gewandhausa dirigiral danski skladatelj Niels Gade. Uspeh je bil tolikšen, da so Mendelssohna, ki se je jeseni vrnil kot dirigent v Leipzig na začetek nove sezone, sprejeli z nepopisnimi ovacijami. Odtlej je njegov edinstveni koncert, eno najpomembnejših in največ izvajanih del te vrste, preživel več kot stoletje zdravega življenja ter pri tem ohranil, kot je nekdo zapisal, «privlačnost večne mladosti».

Koncert je značilen za Mendelssohnovo uglajeno in svežo umetnost, klasično je odtehtan v vseh svojih treh neposredno povezanih stavkih, muzikalno je neproblematičen in tehnično zahteven. V njem se skladatelj pokaže kot glasbeni gentleman — a ker za ljudi njegovega kova in rodu ni bilo prostora v nacistični vladavini, ga je arijski «nadčlovek» zavrgel ter vrsti narodov prepovedal poslušanje njegovega trdnega in krepilnega glasbenega izročila.

MUSORGSKI - RAVEL: «SLIKE Z RAZSTAVE»

Leto dni po smrti ruskega slikarja in arhitekta Viktorja Hartmana so v Moskvi priredili razstavo njegovih slik, akvarelov in arhitektskih osnutkov. Umetnik je bil intimen prijatelj Musorgskega in viden član skupine mladih ruskih umetnikov, ki so se zavzemali za pravo rusko umetnost brez tujih vplivov.

Zamisel Musorgskega, da z glasbo opiše nekaj teh slik, je gotovo v veliki meri mogoče pripisati v tedanji Evropi zelo priljubljeni programski glasbi. Njegova zbirka klavirskih skladb z naslovom *«Slike z razstave»* je vzbudila mešanico občudovanja in začudenja — kot vsa dela tega najbolj samosvojega zastopnika mlade ruske šole, čigar sloves med ljubitelji glasbe ni nastajal prav nič bolj zaradi priporočil kritikov in učenjakov kot zaradi navdušenja posameznikov. Pomembni ruski skladatelji, predvsem Rimski-Korsakov in Glazunov, so skušali ublažiti, kar so splošno imeli za grobost v ustvarjalnosti Musorgskega; nekatere njegove skladbe so predelali in preinštrumentirali, a pozneje se je izkazalo, da sta samosvoja moč in izvirni način izražanja Musorgskega mnogo bolj učinkovita.

Bogata domišljija Musorgskega je v *«Slikah z razstave»* ustvarila očarljiv kaleidoskop čudovitih idej in spreminjajočih se, čeprav pretežno tematčnih barv. Klavirski izvirnik za inštrument ni preveč primeren, kljub uporabi vseh klavirskih možnosti; niti skrivnostni akordi v *«Cum mortuis in lingua mortua»* niti neznanska zgradba zvokov v *«Velikih kijevskih vratih»* na tem inštrumentu ne more zadovoljivo zveneti. Delo je kar klicalo inštrumentatorja, a le pravi mojster bi mogel vdihniti življenje v osnutke, ki jih skriva klavirski izvirnik Musorgskega. Leta 1929 je uspel Maurice Ravel; njegova inštrumentacija *«Slik»* ni delo spretnega obrtnika, temveč izraz velikega umetnika. Bistvo originala je ostalo skoraj nedotaknjeno in le podrobni študij more razkriti nekaj malih razlik med izvirnikom in Ravelovo partituro.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

E. Zenari v prostorih francosko-italijanskega združenja

Preteklo soboto so v prostorih Francosko-italijanskega združenja otvorili razstavo plastik in slik Ernesta Zenarija, ki jo je občinstvu tolmačil dr. Firmiani z inštituta za zgodovino umetnosti na tržaški univerzi. Čeprav smo po kak primer Zenarijevih ustvaritev iz drevesnih delov že videli na nekaterih skupnih razstavah, pa nam jih ta, po lanski razstavi v Milanu, v Trstu šele sedaj prikazuje v večjem številu.

Kdor je skozi 27 let sledil razvoju Zenarijevega ustvarjanja, ve, da je dospel do sedanjega izraza preko zgledne oblikovnosti v sliki in tolkljani pločevini. Zlasti obdobje nadvižno iztolkljanih bakrenih listov z lovskimi in nabožnimi prizori je trajalo dolgo.

Zenari si je torej zgradil trdno podlago, da lahko sedaj na njej postavlja te čudovite tvorbe iz delov neobstruženih hrastovih vej in debel. Z umetniško, prefinjeno pretehtano izbiro teh delov, od drobcev lubja do razpredenih korenin hrani svojo domišljijo, da

Zennarijev «Golob»

potem tako ustvarja pravljično učinkujoče kipe mitoloških bitij, zmajev in živali ter ljudi, ki niso iz naših časov. Če Zenarijevi kentavri, himere in minotavri, v svoji pol človeški, pol živalski oblikovnosti, po svoji barvi in kepasto razriti hrapavosti površin varljivo pristno sličijo ravnokar izkopanim predzgodovinskim bronom, ki se jih še drži zemlja, pa, nasprotno, orli in druge ujede, ptica feniks ter jelen z vihrajočo grivo, pred nami nadvse presenetljivo zažive, kot zlasti prešerni petelinček,

Priznati moramo, da to ni več le sestavljanje, temveč kiparsko oblikovanje. Enako, kot je pred 2400 leti Lizistrat odkril modeliranje v gipsu, tako je Zenari sedaj tisto novo z lepljenjem koščkov lesa in lubja na osnovne oblike, ki jih je njegov umetniški čut izsledil že delno predoblikovane v prirodi gozda. Mikalo bi nas skoro trditi, da je Zenari ponovno odkril praumetnost naših daljnih prednikov, ki niso imeli na razpolago drugega kot to, kar jim je nudil gozd, da bi zadostili svoji težnji po umetniškem izživljanju.

MILKO BAMBIČ

PO PODATKIH DRŽAVNEGA STATISTIČNEGA ZAVODA

Kljub vidnemu napredku se v Italiji še zmeraj razmeroma premalo bere

Skoraj dve tretjini italijanskih družin brez ene same knjige

Če se človek sprehodi po mestnih ulicah in opazuje izložbe knjigarn in kioskov, bo imel vtis, da se pri nas in v Italiji nasploh veliko bere. Oglejmo si le večje kioske, ki so dobesedno prekriti s platnicami revij in listov in še posebej malih resnično vsakomur dostopnih knjig žepnega formata. Posebno kar zadeva publikacije žepnega formata je izbira ogromna, saj se več založb vsak teden pojavi «na trgu» z novim delom. Čeprav bi se o tej sicer dobro zamišljeni pobudi dalo tudi kaj pripomniti, kaže da so žepne izdaje vendarle pripomogle k temu, da začenja čtivo prodirati tudi v domove, ki nekoč knjige sploh niso poznali.

Če na eni strani dajemo takšno, rekli bi pozitivno sliko, je obračun glede branja v Italiji vendarle nekoliko drugačen in še ne ustreza povsem željam in načrtom. Državni zavod za statistiko je po naročilu informacijske službe ministrskega sveta izvedel anketo z vprašanji, v koliko italijanskih družin prihaja dnevnik, v kolikih družinah berejo periodični tisk in koliko italijanskih družin kupuje in bere knjige. Državni statistični urad je anketo izvedel lani in sicer z nekim namišljenim fiksnim dnevom — 15. aprilom. Podatki, ki jih je tedaj zbral, so naslednji:

Le 11,3 odst. italijanskih družin bere izključno dnevnik, prav toliko italijanskih družin bere izključno periodični tisk. 18,2 odst. italijanskih družin bere dnevnik in periodični tisk, en odstotek italijanskih družin bere izključno knjige, torej ne dnevnega tiska kot tudi ne periodičnega tiska. 22,5 odst. italijanskih družin pa bere tako knjige kot periodični in dnevni tisk. Skratka 71 odst. italijanskih družin — bere. Iz tega bi mogli sklepati, da je še 30 odst. italijanskih družin, v katere ne prihaja niti dnevni niti periodični tisk niti knjiga.

To so podatki, ki nam dajejo le relativno sliko o tem stanju, za absolutno merilo pa imamo naslednje podatke: 15. aprila lani je 7,5 milijonov Italijanov izjavilo, da berejo knjige, nekaj manj kot 16 milijonov se je opredelilo za periodični tisk, 13 milijonov pa za dnevni tisk. To se pravi, da 36,5 milijona italijanskih državljanov — bere. Ta slika bi bila zelo dobra, kajti upoštevati moramo pri tem dejstvo, da šteje Italija 52 milijonov prebivalcev, pri čemer so upoštevani tudi otroci do osnovne šole in analfabeti, skratka tisti odstotek državljanov, za katere je pisana beseda še nedostopna. Potemtakem je 36,5 milijona bralcev izredno visoka številka. Toda v teh 36 milijonov ljudi je pretežna večina takšnih, ki bere tako dnevni kot periodični tisk in tudi knjige, to se pravi, da je število 36,5 milijona «stalnih bralcev» previsoko, ker se posamezni «bralci» v tem razčlenjevanju — ponavljajo.

Podrobnejši podatki o razširitvi tiska v Italiji nam to potrjujejo. Naklada dnevnega tiska znaša v Italiji 7 milijonov izvodov, kar 40 milijonov izvodov pa znaša naklada periodičnega tiska. Pretežna večina ljudi bere po en dnevnik, toda mnogi nabavljajo tudi po več periodičnih publikacij. Hkrati pa je tudi res, da gre posamezni izvod dnevnega časopisa tudi v več rok. Iz tega sledi, da dnevni tisk bere več kot 7 milijonov državljanov, da pa hkrati 40 milijonov izvodov periodičnih publikacij ne gre med 40 milijonov bralcev, pač pa da je to število mnogo nižje.

Kar zadeva periodične publikacije, jih največ berejo ženske. Računi pravijo, da kar 90 odst. žensk-bralk bere periodično čtivo. Moški pa so manj nagnjeni k temu tisku (samo 60 odst.). Zato pa se je le 35,7 odst. žensk izjasnilo, da berejo dnevni tisk, proti 70 odst. moških.

Do tu smo navedli podatke, ki se nanašajo na anketo, izvedeno 15. aprila lani. Da bi mogli pravilno oceniti, koliko se v Italiji bere, odnosno ali se v Italiji veliko ali malo bere, bi morali najti ustrezno primerjavo le pri kakem drugem narodu, toda državni statistični urad nam tega ne posreduje, pač pa navaja podatke, koliko se je v Italiji bralo pred osmimi leti. In kar zadeva to, smemo reči, da je Italija vendarle napravila krepek korak naprej.

Leta 1957 je čtivo — dnevno, periodično in drugo — prihajalo v 59,2 odst. družin, sedaj prihaja v obilnih 71 odst. To je absolutna številka. Nadaljnja analiza podatkov pa nam pove, da je ta velik korak treba pripisati predvsem razširjenju tiska med podeželskim prebivalstvom ter med prebivalstvom italijanskega Juga. S tem pa smo že prišli na tako imenovano «zemljepisno razdelitev» branja v Italiji :največ berejo v severozahodni Italiji, to se pravi na področju Lombardije, Ligurie in Piemonta, kjer pride kakršenkoli tisk v malo manj kot 85 odst. družin. Na drugem mestu je severovzhodna Italija, kamor spada tudi naše področje, kjer bere vsaj 82 odst. družin. V srednji Italiji pride čtivo v 77,2 odst. družin, na otokih (Sardinija in Sicilija) znaša ta odstotek obilnih 51, za južno Italijo pa podatki kažejo, da ne pride čtivo niti v vsako drugo družino.

Prej smo ugotovili, da se je število bralcev v Italiji od 1957 do 1965 povečalo za malo manj kot 12 odst. Oglejmo si, katero čtivo se je več in katero manj razširilo. Leta 1957 je prišla knjiga v 17,5 odst. italijanskih družin, lani pa že v 42,5 odst., periodični tisk pa kaže razmerje 60,9 in 78,7 odst. Dnevni tisk je v tem času zabeležil «umik», kajti 1957. leta je prihajal v 82,4 odst. družin, sedaj pa le v 77,1 odst.

Ko že govorimo o tem, koliko italijanskih državljanov v povprečju bere, ne bo odveč pogledati, koliko italijanskih družin razpolaga z domačo knjižnico. Glede tega ne jemljemo v poštev le resničnih knjižnic, pač pa si zamišljamo kakršno koli pa četudi skromno zbirko knjig, ki si jo družina omisli. Kaj pravi o tem statistika?

V Italiji je kar 64,4 odst. družin, ki nima doma niti ene knjige. Tako pravi poročilo državnega zavoda za statistiko. 27,7 odst. italijanskih družin ima manj kot 50 knjig. Komaj 3,9 odst. italijanskih družin razpolaga z domačo knjižnico z manj kot 100 knjigami in 4 odst. družin razpolaga s knjižnicami z več kot 100 knjigami.

Če nam ti relativni podatki še ne povedo vsega, bomo dodali, da je v Italiji 9 milijonov družin, v katerih nimajo niti ene knjige, celo niti kake detektivke, ali najbolj preprostega romana.

Za zaključek bomo navedli še to, da so italijanski državljani lansko leto potrošili za knjige, dnevnike in revije 344 milijard lir, kar je 24.500 lir na družino. Če to povprečje razčlenimo po «stanovih», bomo ugotovili, da so družine podjetnikov potrošile po 70.000 lir v ta namen, uradniki, nameščenci in delavci pa v povprečju 19.000 lir. Pri vsem tem pa ostane 4 milijone italijanskih družin, ki v letu dni niso potrošile niti lire za nakup kakršnega koli čtiva.

Še vedno se nadaljujejo polemike o letošnjih Nobelovih nagradah

Pred dobrim tednom smo poročali, da je 20. oktobra švedska akademija v Stockholmu dodelila letošnjo Nobelovo nagrado za književnost izraelskemu pesniku Samuelu Josephu Agnonu in njegovi rojakinji pisateljici Nelly Sachs. Hkrati smo omenili tudi motivacijo sklepa švedske akademije. Naknadno pa so prišle na dan neke čudne vesti, ki govore o tem, da tudi pri dodeljevanju Nobelovih nagrad ne gre vse tako, kot bi si človek mislil, kot bi človek pričakoval. Zgodilo se je namreč, da se je dva dni pred objavo sklepa o dodelitvi letošnje Nobelove nagrade za književnost nekje že zvedelo, komu bo nagrada podeljena.

Kakor smo ob času že omenili, je izraelski radio že dva dni pred dodelitvijo letošnje Nobelove nagrade čestital novima nagrajencema za to čast. Toda ne le izraelski radio, pač pa je tudi «Stockholm Aftonbladet» dva dni prej objavil vest, da bo Nobelova nagrada letos dodeljena 78-letnemu izraelskemu književniku Agnonu. Ko pa je bila 20. oktobra vest o podelitvi nagrade objavljena, je isti list zapisal, da je «v vrstah uglednih članov švedske akademije zavladalo nerazpoloženje zaradi prezgodnje objave te vesti».

Na Švedskem in tudi drugod po svetu se zatrjuje, da se v zgodovini podeljevanja Nobelovih nagrad še ni pripetilo, da bi se tako grobo kršila diskretnost akademije. Zato je razumljivo, da so člani akademije razburjeni in v okviru akademije se skuša odkriti, kdo je kriv za ta «škandal».

Ta zadeva, ki je že sama na sebi neprijetna, posebno za švedsko akademijo, postaja še bolj neprijetna, če upoštevamo tudi zapletljaje v zvezi s kandidaturo Pabla Nerude za letošnjo Nobelovo nagrado. Neki švedski list za trgovino in pomorstvo, ki izhaja v Goeteborgu, je že več dni pred 20. oktobrom, pred objavo sklepa akademije, zatrjeval, da so možnosti Pabla Nerude za letošnjo Nobelovo nagrado «skrajno neznatne ali jih celo ni», ker da je njegova kandidatura «kompromitirana zaradi velike publicitete, ki jo vodijo neki čilski krogi». Po pisanju tega lista «nekakšni protesti čilskih diplomatskih in političnih krogov spominjajo na obnašanje «ženitnih mešetarjev», ki hočejo za vsako ceno zagotoviti Pablu Nerudi doto milostljive Akademije Švedske, doto, ki letos znaša 300.000 švedskih kron». Poleg tega je bila v Stockholmu pripravljena tudi razstava del velikega čilskega pesnika, kar je, po pisanju istega švedskega lista, prav tako kompromitiralo možnost, da bi lahko Pablo Neruda dobil Nobelovo nagrado.

Pariški list «Le Monde» se je v zvezi s tem spraševal: «Če je švedska akademija tako občutljiva na razne pritiske, kako to, da se je tako neelegantno obnašala in dopustila, da je vest o dodelitvi Nobelove nagrade letos prišla v javnost pred rokom?»

Prav tako ni jasno, kako je za vest o dodelitvi Nobelove nagrade «velikemu starcu izraelske književnosti» zvedela polne tri dni prej izraelska radijska postaja, saj je bila po izraelskem radiu vest objavljena že 18. oktobra ob 8. uri zjutraj, torej praktično tri dni prezgodaj.

V letošnjih prognozah, komu naj se podeli Nobelova nagrada za književnost, se je govorilo o več znanih književnikih, vendar so v ožji izbiri ostali le Samuel Beckett, Miguel Angel Asturias, Simon Westdijk in, seveda, Nelly Sachs in Joseph Agnon. Že 11. oktobra je bilo sporočeno, da sta Beckett in Westdijk izločena, štiri dni nato se je število še bolj skrčilo, ker je izraelski radio sporočal, da je gvatemalski pesnik in pisatelj Miguel Asturias prav tako izločen iz kroga kandidatov. Praktično sta ostala kot resna kandidata le pesnik Agnon in pisateljica Sachs.

Samo ob sebi se razume, da napadi na švedsko akademijo niso v nikakršni zvezi z mnenjem o pomembnosti avtorja «Zapuščenih žena», «Nočnega obiskovalca» in «Poročne obleke», torej o delih Samuela Josepha Agnona. Temu torej nagrada pripada, ker jo je zaslužil.

Po podatkih švedskega tiska ni izključeno, da bo posebna disciplinska komisija švedske akademije temeljito proučila letošnji «škandal» v zvezi s prezgodnjo objavo tajnih podatkov o nagrajevanju letošnjih nobelovcev za književnost. «Stockholm Aftobladet» je v zvezi s tem zapisal, da bo to storjeno «tiho in elegantno, vendar pa tudi odločno».

SODOBNA POLIANDRIJA

Omožila se je s štirinajstimi možmi

SAN DIEGO (Kalifornija), 27. oktobra. — Devetindvajsetletna Pandora Cooke, mati treh otrok in «artistka» v nekem nočnem lokalu, v katerem strežejo gostom dekleta v skrajno skopi obleki «monokini», je morala pred sodišče v San Diegu pod obtožbo goljufije. Po tem, kar piše v obtožnici, se je Pandora Cook omožila z najmanj 14 ameriškimi vojaki, ki so bili na poti v Vietnam. Omožila se je z njimi zato, da bi kot zakonita žena dobivala družinske doklade. Ko je eden izmed njenih 14 mož, podčasnik Harold Thomas Cooke, padel v Vietnamu, je Pandora izterjala zavarovalnino za njim v znesku šestih milijonov lir.

Vsa ta čudna zgodba o ženi štirinastih mož je prišla na dan, ker je neki mornar Pandoro obtožil, da ga je najprej napila, nato pa ga navedla na to, da jo poroči.

Ženska vse to zanika, njen pravni zastopnik pa je ubral povsem drugačno pot: odvetnik pravi, da gre za zelo siromašno vdovo in da je njen zadnji, 11 mesecev stari sin, otrok pokojnega Harolda Thomasa Cooka.

RADIO VELEVIZIJA

PETEK, 28. OKTOBRA 1966

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila; 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Slov. pesmi; 11.45 Lahka glasba; 12.15 Med tržnimi stojnicami; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeno potovanje; 17.00 Ansambel «The Jets»; 17.20 Zabavali vas bodo; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost; 18.30 O glasbi govorijo skladatelji; 19.00 Tielman Susato: Iz «16 Danserye»; 19.15 Moj prosti čas; 19.30 Najnovejši uspehi; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Veseli utrinki; 21.00 Operna glasba; 21.50 Zvočna paleta; 22.45 Magija glasbil.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Juke box; 14.00 Malo poezije; 14.10 Schoenbergove skladbe.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 17.30, 19.15 — Poročila; 7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 10.15 Pesem in ples; 10.45 Turistične beležke; 11.00 Celentanov klan; 11.15 Ansambel «Gleason»; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Glasbeni zmenek; 12.00 in 13.00 Glasba po željah; 13.40 Melodije; 14.00 Baletni odlomki; 15.00 Vasilij Mirk; 15.45 Domači ansambli; 16.00 Kulturni zapiski; 16.20 Današnje teme; 16.30 Simf. koncert; 17.40 Popevke; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkester Delgado; 22.35 Pianistka Dubravka Tomšič.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila; 8.30 Jutranji pozdrav; 8.45 Jesenske pesmi; 9.20 Strani iz albuma; 10.05 Operna antologija; 11.00 Popevke; 11.30 Tradicionalni jazz; 11.45 Pesmi, ki so v modi; 13.30 Dva glasova, en mikrofon; 15.10 Solisti; 15.45 Nove pesmi; 16.00 Spored za najmlajše; 17.45 Y. Chatelain: «Večerja v dveh»; 18.15 Komorna glasba; 19.18 Oddaja za delavce; 20.20 Primitivni svet And; 20.40 Simf. koncert; 22.20 Plesna glasba.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila; 8.45 Poje Little Tony; 9.20 Gigliola Cinquetti in Bruno Martino; 9.40 Orkester; 9.55 Vesela glasba; 10.20 Ansambel «Les Surfs»; 10.35 Kvartet Cetra; 11.40 Skladbe za orkester; 12.00 Filmska glasba; 11.05 Pevci; 14.45 Za prijatelje plošče; 15.35 Violinist R. De Barbieri; 16.00 Rapsodija; 16.58 Glasbeno-govorni spored; 17.35 Enciclopedija; 18.15 Teden v New Yorku; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 21.00 Anketa; 21.40 Ameriška lahka glasba; 22.10 Jazz.

III. program

18.30 Frescobaldijeve skladbe; 19.00 Bachove skladbe; 19.15 Koncert; 20.40 Lobos in Delius; 21.25 Kultura v Indiji; 21.50 Veretti in Petrassi.

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 8.05 Operna matineja; 8.55 Pionirski tednik; 9.25 Majhni ansambli; 9.40 Otroški zbor; 10.15 Skladbe za razne inštrumente; 10.35 S. Novak: Noč z Madono; 11.00 Turistični napotki; 11.15 S koncertnih odrov; 12.05 Jug. pevci; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Cveto Demšar — viola; 15.40 Mladinska aktualna oddaja; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Simf. koncert; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Vaši priljubljeni orkestri; 18.50 Kulturni globus; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Zborovske skladbe; 20.20 Zunanjepolitični pregled; 20.30 Mojmir Sepe; 21.15 Oddaja o morju; 22.10 Hindemith in Lutoslawski; 22.50 Krsto Špoljan: Pastorale; 23.05 Mozaik jazza.

Ital. televizija

Goriško-beneški dnevnik

VELIČASTNA POVORKA TRAKTORISTOV PO MESTU

Kmetovalci goriške pokrajine so opozorili oblasti in javnost na svoje številne težave

Počasnost izplačevanja za razlaščeno zemljo in po toči povzročeno škodo - Odkupna cena mleka pri proizvajalcu naj se dvigne na 100 lir - Dohodek v kmetijstvu ne dosega polovice dohodka delavcev - Deželni svetovalec Jarc je spregovoril v slovenščini

Zborovanje kmetovalcev goriške pokrajine slovenske in italijanske narodnosti včeraj dopoldne na Trgu Battisti v Gorici predstavlja pomembno javno obsodbo razmer našega kmetijstva. Povprečni letni dohodek ljudi v kmetijstvu je izredno nizek ter naj bi po predvidevanjih odgovornih organov dosegel šele čez pet let 53 odstotkov dohodka, ki ga imajo ostale kategorije delovnih ljudi. Nič čudnega torej, če italijansko kmetijstvo izgublja svojo gospodarsko moč in če se ne more kosati s kmetijstvi ostalih držav v Evropski gospodarski skupnosti. Okvir našega kmetijstva je na zborovanju kmetov orisal podpredsednik vsedržavne Alleanze Contadini odv. Gaetano Di Marino.

Traktorji kmetov, ki so se udeležili manifestacije v Gorici

Kmetovalci so se včeraj okoli 10.30 z okoli 70 traktorji pripeljali iz raznih krajev naše pokrajine v Gorico, kjer so se jim pridružili tudi kmetovalci slovenskih vasi, ki so pritrdili na svoja vozila pozive v slovenščini, naj se plačuje proizvajalcem liter mleka po 100 lir, naj se jim takoj izplačajo odškodnine za razlaščeno zemljo, naj se ustanovi osrednja mlekarna, nudijo sredstva iz «zelenega načrta» za kmete itd.

Sprevod traktorjev je najprej prevozil oba Korza ter zavil na Trg C. Battisti, kjer je kmete najprej pozdravil pokrajinski tajnik Alleanze Contadini Marizza. Nanizal je osnovne težave, ki jih nahajamo v kmetijstvu, kot za primer zavlačevanje izplačila odškodnine po toči, ki je uničila pridelek že pred 16 meseci, in odškodnine za razlaščeno zemljo za javna dela, priznanje družinskih doklad za kmete kot jih imajo delavci, in sicer 220 lir za otroke, 160 za ženo in 90 za starše, zvišanje cene mleka pri proizvajalcu na 100 lir, spoštovanje kmetijskih pogodb, ustanovitev deželne ustanove za razvoj, nadzorstvo nad cenami zemlje (zakon 590 od 26. maja 1965) itd.

Za njim je v slovenščini spregovoril deželni svetovalec Jožef Jarc, ki je tako postal prvi javni delavec, ki je skoraj po 20 letih znova spregovoril v slovenščini na javnem prostoru v mestnem središču. Navedel je težave kategorije kmetov, razlaščanje, težka bremena vojaških služnosti, krivice pri trgovini z mlekom in druga vprašanja, ter je zaključil svoj govor s sledečimi besedami:

«Za rešitev vseh teh vprašanj je potrebna moderna kmetijska politika z obširnimi reformami, ki naj zagotovijo kmetom socialno in ekonomsko varnost. K dosegi takšnega cilja bo pripomogla tudi najširša sindikalna enotnost med slovenskimi in furlanskimi kmeti».

Svojo podporo je zborovalcem nudil tudi tajnik Delavske zbornice Fulvio Bergomas, ki pa je poudaril predvsem težnjo med delavskimi sindikati po ustvarjanju enotnosti, medtem ko se skušajo sindikati kmetov «preštevati». Pri tem je mislil na bonomijansko Coltivatori diretti, ki noče nič slišati o kakršni koli obliki enotnega nastopa kmetov za svoje pravice.

Vsedržavni podpredsednik Alleanze Contadini odv. Di Marino je v uvodu ugotovil, da predstavlja zborovanje kmetov v Gorici odraz nezadovoljstva s sedanjim stanjem, ki ga je priznal tudi bivši minister za kmetijstvo Medici, ko je govoril o nujnosti povečanja kmetijskega dohodka. Govornik je nadalje omenil pomanjkljivost zakonov, njihovo izigravanje ter «zelenega diktatorja» (Bonomija) v italijanskem kmetijstvu, ki je ustvaril oblast nad tem sektorjem z verigo ustanov in nadzorstvom nad njimi ter s tem tudi krizo v našem kmetijstvu. Navedel je težave, ki se bodo pojavile za naše kmetijstvo prihodnje leto z izenačenjem cen v Skupnem evropskem gospodarstvu, in našo nekonkurenčnost z razvitejšimi državami, kar bo še bolj prizadejalo naše kmetijsko gospodarstvo.

Po zaključku manifestacije so se traktoristi disciplinirano vrnili po glavnih mestnih ulicah v svoje kraje.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLETTI, na Travniku št. 14, tel. 29-72.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 16 stopinj ob 12.50; najnižjo 10,2 stopinje ob 6.40; povprečne dnevne vlage je bilo 82 odstotkov, dežja je padlo 9,6 mm.

Kino

Gorica

VERDI. 16.30—22: «Il grande colpo dei sette uomini d'oro», Rossana Podestà, v barvah.

CORSO. 17.15—22: «Nevada Smith», Steve Mc Queen in Karl Malden; ameriški film v kinemaskopu in barvah; prepovedan mladini pod 14. letom.

MODERNISSIMO. 16-22.30 «Le piacevoli notti», V. Gassman, Gina Lollobrigida in U. Tognazzi. Italijanski kinemaskope v barvah.

VITTORIA. 17.15—21.30: «La strana guerra del capitano Grant», C. Grant. Ameriški film.

CENTRALE. 17.15—21.30: «La conquista del West». Film C. de Milla. G. Cooper in J. Arthur. Ameriški film.

Tržič

AZZURRO. 17—22: «L'Armata Brancaleone», V. Gassman in C. Spaak. Kinemaskope v barvah.

EXCELSIOR. 16—22: «Fuochi di notte».

PRINCIPE. 17.30—22: «Jonny chitar», E. Borgnine, v barvah.

Ronke

EXCELSIOR. 19—22: «Tutti insieme appassionatamente», J. Andrews. Barvni film.

RIO. 19—22: «Dal peccato alla gloria».

V SOBOTO V PARKU FORMENTINI V ŠTEVERJANU

Tekmovanje v oranju s traktorji in razstava kmetijskih strojev

Za udeležence je na razpolago 140 tisoč lir za denarne nagrade in več nagrad v blagu - 40 podjetij bo tekmovalo z 81 stroji in jih razstavljalo 116

Danes bodo v parku Formentini v Štverjanu zaključili še zadnje priprave za tekmovanje v oranju z goseničarji, ki ga je organiziral poseben pokrajinski pripravljalni odbor, kateremu predseduje dr. Marsano, tajnik pa je dr. Marco Sanchietti od ustanove UMA iz Gorice. Obenem s tekmovanjem bodo uredili tudi razstavo poljedelskih strojev in orodja. Vsa prireditev bo jutri, v soboto (in ne v nedeljo, kakor je bilo včeraj pomotoma objavljeno).

Tekmovanje se bo začelo jutri zjutraj ob 8.30, razstava po bo trajala ves dan, do večera. Ob 11.30 bo imel predsednik dr. Marsano pozdravni nagovor na tekmovalce in druge udeležence in na predstavnike oblasti.

Udeležencem tekmovanja in razstave bodo razdelili častne diplome, zmagovalci v tekmah pa bodo dobili posebne nagrade. Med temi je zlata kolajna, srebrna kolajna, šest denarnih nagrad po 5000 lir; več drugih nagrad v denarju za skupni znesek 140 tisoč lir, ter nekaj nagrad v blagu. Te bodo razdelili kdaj pozneje z uradno svečanostjo na sedežu trgovinske zbornice v Gorici.

Svojo udeležbo je prijavilo 40 podjetij z 81 poljedelskimi stroji med katerimi je 16 goseničarjev, za praktične demonstracije in 40 podjetij s 116 raznimi stroji za razstavo.

Štipendije za poliomielitične dijake

Državna ustanova za borbo proti otroški paralizi je dala za tekoče šolsko leto 1966-67 na razpolago dvajset milijonov lir za podporo revnim dijakom, ki so podvrženi tej bolezni, pa bi želeli dovršiti svoje študije. Izplačali bodo 100 štipendij po 100 tisoč in 200 podpor po 50 tisoč lir. Prizadeti naj naslovije prošnje do 10. novembra na «Lega italiana per la lotta contro la poliomielite» — Roma — Via Toscana 10.

IZPRED OKRAJNEGA SODIŠČA V GORICI

Razprava proti trgovcu z vinom ponovno odložena za nedoločen čas

Šoferja na zatožni klopi pod obtožbo šofiranja v vinjenem stanju - Sitnosti s čekom brez kritja

Včeraj bi se morala pred goriškim okrajnim sodnikom dr. Bassijem nadaljevati in zaključiti razprava proti goriškemu vinskemu trgovcu Giacomu Curciju, ki ima svoje skladišče vina na debelo v Ul. Paolo Diacono št. 100. Kot smo že pisali je v obtožnici rečeno, da je v dobi enega leta od marca 1964 do marca 1965 dal v prodajo in prodal nad 16 tisoč hl vina, povečini iz srednje in južne Italije, pod oznako naših domačih izbranih vin kot n. pr. tokaj, merlot, rizling itd. Zadnjič je sodnik odložil razpravo za 14 dni, da bi medtem pregledali dokumente in zapiske pri občinskem trošarinskem uradu. Včeraj pa je razpravo ponovno odložil in tokrat celo za nedoločen čas. Ni nam znano, kakšne izgovore, odnosno dokaza je prinesla tokrat obramba obtoženca, da je dosegla ta odlog.

Pri včerajšnji razpravi se je moral med drugimi zagovarjati tudi 57-letni Giordano Cumar, po rodu iz Gorice, ki pa živi sedaj v Padovi, Ul. Bruno 27, kjer je telovadni učitelj. Policija ga je dne 24. aprila letos ustavila v Ul. Aquileia in ga prijavila sodišču, ker da je vozil avto, ko je bil vinjen. Sodniku je obtoženec ob tej priliki hotel pokazati svoj patriotizem v povojnih letih in je v ta namen prinesel s seboj neko knjigo, ki govori o CLN v Gorici in v kateri omenjajo tudi njega. Bil je oproščen zaradi pomanjkanja dokazov. Branil ga je dr. Karlo Primožič.

Pod enako obtožbo se je moral zagovarjati tudi 57-letni Anton Drufovka iz Grojne št. 1, ki ga je prijavila cestna policija ker je v Ul. Brigata Casale pri manevriranju tovornjaka trčil ob neki avto, ki je bil tam ustavljen. Takrat so menda ugotovili, da je bil vinjen. Sodnik ga je obsodil na 15 dni pripora, 25 tisoč lir globe in plačilo sodnih stroškov. Branil ga je dr. Portelli.

Pri prizivni razpravi je bil obsojen na plačilo 50 tisoč lir globe 39-letni Silvio Nardini iz Vidma, Ul. Muratti 24, ki ga je okrajni sodnik v Gorici na razpravi dne 16. septembra letos obsodil na plačilo globe 100 tisoč lir, ker je izdal bančno nakazilo za 300 tisoč lir, ne da bi imel dovolj denarja na svojem tekočem računu. Obtoženec se je izgovoril, da je omenjeni ček izdal samo za jamstvo «in bianco» tako glede datuma kot glede vsote in da bi ga imetnik ne smel predložiti v inkaso. Branil ga je odv. Montaruli iz Vidma.

PRI ŽAGANJU V PODJETJU ZULLI

Mlada delavka iz Štverjana izgubila prst na desni roki

Nesreča delavke v podgorski tekstilni tovarni - Padec trgovca iz Štandreža

Pri delu so se včeraj dokaj poškodovale tri osebe. Ob 9.30 si je pri žaganju vezanih plošč v lesnem podjetju Zulli v Ul. Fatebenefratelli odrezala prst na desni roki 15-letna Sava Makuc iz Ščednega 10 v Štverjanu. Lastnik podjetja jo je s svojim vozom takoj prepeljal v bolnišnico, kjer so mladenko pridržali na zdravljenju za 20 dni.

V podgorski tekstilni tovarni se je poškodovala 21-letna Natalin Graziella iz Ronk, Ulica S. Lorenzo 70. V predilnici ji je padlo na glavo vreteno ter jo spravilo v nezavest in ji prebilo lobanjo. Mladenko so z rešilnim vozom Zelenega križa odpeljali v bolnišnico. Z njo se je peljala tudi mati, ki dela z njo, ter je opisala okoliščine, v katerih se je zgodila nesreča. Mladenka ne govori ter so jo nekaj po 15. uri pridržali na zdravljenju za 20 dni.

Trgovec 66-letni Anton Makuc iz Ul. Matajur 1 v Štandrežu je opoldne delal v svojem skladišču zelenjave. Stal je meter visoko na lestvi, kjer mu je zdrsnilo ter je omahnil; pobil se je po desni rami, desnem komolcu in trtici. V bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto so ga pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 10 dneh.

Ob 2.30 ponoči je na poti domov padel motociklist 27-letni Renzo Gugliatti iz Ul. Lunga 48 ter se pobil po nosu in ustnicah; izjavil je, da mu je zdrsnilo v Ul. Duca d'Aosta.

Nesreča delavca v tržiškem pristanišču

Včeraj se je ponesrečil pri delu v tržiškem pristanišču, kjer je pomagal pri razkladanju lesa 38-letni Mario Brigante iz Št. Petra ob Soči. V tržiški bolnišnici so mu ugotovili udarec v križu in na desni nogi ter so ga pridržali za 15 dni na zdravljenju.

Šport šport šport

Po presenetljivem zavrtljaju v polfinalu košarkarskega turnirja SŠI DOBERDOB in ŠKAMPERLE za letošnji naslov

Tudi košarkarski turnir v okviru 9. SŠI je kmalu pri kraju. Odvijali sta se že polfinalni tekmi. Finalista sta torej že znana: to sta ekipi Doberdoba in Škamperla.

Kaj pa so nam do sedaj tehnično povedale tekme?

Nedvomno se je košarkarski nivo znatno dvignil, toda žal le po zaslugi borovcev. Tako je Savo Špacal pokazal svoje izredne realizatorske sposobnosti. Barkovljan je namreč v dveh tekmah dosegel skupno 97 točk (v prvem srečanju s Cankarjem B kar 65, 32-krat pa je bil uspešen v polfinalni tekmi s peterko Škamperla). Njegovo povprečje je torej skoro 49 točk na tekmo. Zavadlal se je izkazal v prodorih, Prinčič v metih z razdalje itd. Novih sil praktično nismo videli. Razen nekaj izjem seveda. In te izjeme so v glavnem člani nabrežinskega Sokola. Radovič ima več kot zadovoljive naravne darove, da bi se lahko sorazmerno hitro uveljavil v tej športni panogi. Atletsko in fizično pa sta dotirana tudi «velikana» Sokola Carli in Kante, ki bi s streniranjem izpilila lastno tehniko.

Druge izločene ekipe pa niso pokazale izrednih individualnih sil in so v glavnem skušale z agonizmom nadoknaditi velike tehnične pomanjkljivosti Vseeno pa so lepo skupno igro prikazali košarkarji Barkovelj B, ki bi tudi atletsko lahko konkurirali s polfinalisti. Uršič je v odbitih žogah nadvladal vse nasprotnike, Kafol pa se je več kot solidno odrezal v napadu. Slednji pa je že borovec. Skoro eno tretjino ekipe Rojana sestavljajo igralci Bora.

Toda oglejmo si polfinaliste.

Svetoivanska ekipa Škamperla je pripravila največje presenečenje turnirja. Premagala je Barkovlje A, ki so bile daleč glavni favorit za končno zmago. Plesničar in drugi pa so agonistično popolnoma nadoknadili nasprotnike ter tako postavili resno kandidaturo, da ponovno osvojijo prvo mesto v košarki na športnih igrah.

Kje naj iščemo vzroke sijajnega podviga svetoivanske ekipe, so nam pojasnili sami igralci Škamperla in Barkovelj A, katere smo vprašali za mnenje glede nepričakovanega vzpona Svetoivančanov.

Najprej smo se približali Svetoivačanom.

Plesničar: «Po mojem mnenju so nas Barkovljani preveč podcenjevali in to je bil glavni vzrok njihovega poraza. Mi pa smo se, nasprotno, takoj od začetka tekme borili za vsako žogo in ustavili vse napade Barkovljanov, ki so trmasto podajali le Savu Špacalu, za katerega smo pripravili posebno past in v katero je tudi vsakikrat padel.»

Drasič: «Zmagali smo tato, ker smo znali ustaviti njihovega najnevarnejšega moža, Šava Špacala.»

Mijot: «Borili smo se za vsako žogo, zato smo zmagali.»

Jurkič: «Zmago moramo pripisati izključno svojemu agonizmu.»

Kaj pa o tem menijo «veliki poraženci», Barkovljani.

Savo Špacal: «Nismo odvijali hitre igre, kar pa je bilo naše najnevarnejše orožje proti Cankarju B. Vse se je ustavilo. Ne vem zakaj ni šlo.»

Vodopivec: «Poraz moramo izključno pripisati slabemu razpoloženju vseh nas, ki smo bili neverjetno pomanjkljivi predvsem v strelih na koš. Nekoliko pa je odvisno tudi od tega, da smo bili prepričani o zmagi. Svetoivančani pa so nas presenetili dve minuti pred koncem tekme. Ko je bilo stanje neodločeno 44:44, se nam je nudila še ena velika prilika za zmago, toda tudi v tem primeru nismo izkoristili trenutka in tako so nas nasprotniki premagali.»

Iste napake pa niso zagrešili Doberdobci, ki so od začetka do konca tekme dali vse iz sebe, da so lahko ukrotili nevarne cankarjaše.

Mnenje prof. Pavletiča o tekmi Doberdob - Cankar A. «Doberdob se je uveljavil, ker je odvijal široko igro in je tudi izvedel nekaj zadovoljivih skupnih akcij in tako spravljal vedno v težave nasprotnika. Cankarjaši so zaigrali bolj shematično in niso bili kos Doberdobcem v fantaziji.»

Med igralci:

Košuta (Cankar): «V naših vrstah je bilo premalo sodelovanja»; Svara (Cankar): «Preveč važnih odsotnosti je bilo v naših vrstah, da bi lahko računali na zmago. Manjkali so namreč Neubauer, Saražin, Veljak in Cesar. Menjav nismo imeli in igrati smo morali praktično skozi v petih.»

Prinčič (Doberdob): «Mislim, da smo zmagali, ker so tudi nasprotniki dobro zaigrali. Postavili so se v obrambo, kot je treba, in to nam je gotovo prijalo, kajti tako smo jih lahko presenečali z meti z razdalje.»

To so mnenja. Sedaj pa je na vrsti osrednja točka finale, ki bo 1. novembra, in sicer med Doberdobom in Škamperlom.

—edson—

VESTI IZ TRŽIČA

Tri interpelacije tržiškemu županu

Občinski svetovalci KPI v Tržiču so poslali županu Romaniju tri interpelacije, v katerih so zahtevali pojasnilo občinskega izvršnega odbora glede ukrepov za obnovo Rimskih toplic, ureditve staleža občinskih uslužbencev in nekaterih občinskih cest in poti.

Živilski urad tržiške občine sporoča, da bo v torek, 1. novembra zelenjadni trg na Trgu Cavour ves dan zaprt. V ponedeljek bodo branjevci lahko prodajali do 19.30 ure. Enak urnik bo veljal za praznik 4. novembra in za predvečer v četrtek.

Poplave v Ajdovščini

Na Vipavskem se je utrgal oblak ter povzročil za okoli 200 milijonov lir škode v industrijskih obratih v Ajdovščini. Zaradi hudih nalivov je Vipava prestopila bregove. Voda je vdrla v tekstilno tovarno, v tovarno testenin in traktorjev v Ajdovščini, kjer je škoda zelo velika. Reka je prestopila bregove tudi v drugih krajih na Vipavskem ter prekinila cestne zveze med Vipavsko in Krasom ter med zgornjo in spodnjo Vipavsko dolino. Med včerajšnjim dnem je voda večidel odtekla.

Na Goriškem sta narasli obe reki, Soča in Vipava, vendar nista dosegli nevarne višine.

NOGOMET — OD DANES DALJE

Trening Italijanov za torkovo tekmo s SZ

V reprezentanci plavih največ igralcev Interja?

APPIANO GENTILE, — 27. Danes so se v športnem centru Interja zbrali kandidati za državni dres. Med prvimi so se začasnemu tehničnemu komisarju Valcareggiju predstavili Guarneri, Juliano, Bianchi, Sarti, Albertosi in Bertini, medtem ko so kasneje prispeli v Appiano še Corso, Domenghini, Riva, De Paoli, Bercellino, Castano, Menichelli, Mazzola, Picchi, Facchetti in Burgnich.

Valcareggi seveda še ni sestavil reprezentance, ki bo v torek 2. novembra nastopila na stadionu San Siro proti Sovjetski zvezi. Predvidevajo, da bo v reprezentanci največ igralcev Interja. Sicer bo postava znana šele po treningih, ki se bodo začeli že jutri zjutraj. Vsi igralci so dobro razpoloženi in so trdno prepričani, da se bodo oddolžili za poraz, ki ga je Sovjetska zveza zadala med svetovnim nogometnim prvenstvom Italiji.

Jutri bo moral Valcareggi določiti tudi kapetana moštva. Zaradi večjega števila prisotnosti v državni reprezentanci bi moral ta pripasti Facchettiju, vendar predvidevajo, da bo «čin» pripadel, ker bo v obrambi največ Milančanov, kapetanu Interja Picchiju.

KOŠARKA

Drevi v Ul. della Valle Hausbrandt-Lesonit

Danes ob 21. uri bo v telovadnici Ul. della Valle zanimiva prijateljska košarkarska tekma med domačim Hausbrandtom in peterko Lesonita iz Ilirske Bistrice.

ŠAH

OLIMPIADA V HAVANI

HAVANA, 27. — V prvem kolu predtekmovanja šahovske olimpiade v Havani Jugoslavija vodi proti Turčiji 2,5:0,5 (1). Gligorić je premagal Suera, Ivkov Biljafa, Parma je remiziral z Onatom, partija Matanović - Ibrahimogiu pa je bila prekinjena. Ostali rezultati skupine, v kateri igra Jugoslavija, so: Avstrija - Indonezija 0,5:0,5 (2), Mongolija - Mehika 1:1 (2). Jutri igra Jugoslavija proti Mongoliji.

Spored SŠI

Danes, 28. t. m.

NAMIZNI TENIS. Ob 20.30 ženske in mešane dvojice
Ob 21. člani in ženske
Ob 21.30 moške dvojice

V nedeljo, 30. t. m.

KROS. Start ob 10.30 v Nabrežini

ODBOJKA. Ob 15.30 finale mladincev KRAS - SOKOL.
Ekipi se morata predstaviti najkasneje ob 15. uri.

KVIZ. Ob 16.30

V ponedeljek, 31. t. m.

NAMIZNI TENIS. Ob 20.30 finalne tekme.

V torek, 1. novembra

NOGOMET. Ob 8. uri finale mladincev za 3. mesto.
CANKAR - SOKOL
ob 9.40 finale članov za 3. mesto
REPEN - PRIMORJE
Ob 11.30 finale članov za 1 mesto
BREG - ZARJA
Ob 13.15 finale mladincev za 1. mesto BREG - PRIMORJE

KOŠARKA. Ob 20.30 finale za 3. mesto CANKAR - BARKOVLJE
Ob 21.30 finale za 1. mesto
DOBERDOB - ŠKAMPERLE

V četrtek, 3. novembra

ODBOJKA. Ob 18. finale žensk za 1. mesto CANKAR-ŠKAMPERLE
Ob 19. finale moških za 1 mesto
CANKAR - ŠKAMPERLE
Ob 20.30 zaključna slovesnost in nagrajevanje.

W. SOMERSET MAUGHAM — 36.

ČUDOVITA ŽENSKA

Julija je v sredo na popoldanski predstavi igrala izredno slabo. Soparica je utrujajoče vplivala na občinstvo v gledališču. Bilo je zaspano in apatično. Tudi Julija je bila povsem ravnodušna. Z bolestjo, ki jo je glodala v srcu, se ni mogla, kakor zmeraj, vživeti v igro. («Hudiča, le zakaj prihajajo na takšen dan, kakršen je današnji, v gledališče?») Ko je zadnjikrat padel zastor, se je srečna oddahnila.

«Pričakujem gospoda Fennella,» je rekla Evie. «Dokler bo on tu, ne želim biti motena.»

Evie ni odgovorila. Julija jo je mimogrede pogledala in opazila, da je vsa namrščena.

(«Naj gre k vragu! Ni mi mar, kaj si misli.»)

Tom bi pravzaprav moral biti že tu. Kazalec je kazal že precej čez peto uro Vseeno bo prišel, saj je tako obljubil, mar ne? Oblekla si je domačo haljo, ne tisto, v kateri se je običajno šminkala, temveč moško krojeno, iz temnomodre svile. Evie je potrebovala celo večnost za pospravljanje.

«Za božjo voljo, nehajte že, Evie. Pustite me samo.»

Evie ni odgovorila, pač pa je molče nadaljevala s pospravljanjem po toaletni mizici. Delo je hotela opraviti tako, kot je Julija zmeraj zahtevala.

«Hudirja, zakaj ne odgovarjate, če govorim z vami?»

Evie se je obrnila in zapičila oči vanjo. S kazalcem si je zamišljeno brskala po nosu.

«Vi ste mogoče res velika igralka, toda...»

«Glejte, da se čimprej izgubite.»

Ko si je Julija zbrisala z obraza šminko — razen lahkega modrega tona pod očmi — se ni nič več nalepotičila. Imela je gladko, svetlo polt, ki je bila brez šminke in rdečila nekoliko bledična. V temni halji je bila videti brhko in sočutje vzbujajoče bitje s preračunano merico izzivalnosti. Od pričakovanja ji je srce burno bilo in bila je čisto zmedena. Ko se je mimogrede ogledala v ogledalu, si je zadovoljna sama s seboj zamrmrala: Mimi v zadnjem dejanju «La Boheme». Nehote je nekajkrat celo suho zakašljala. Medtem je ugasila svetilko ob toaletni mizici ter legla na divan. Kmalu zatem je nekdo potrkal na vrata in Evie je napovedala gospoda Fennella. Julija mu je ponudila svojo belo, prozorno roko. «Malce sem legla. Na žalost se ne počutim najbolje. Prosim, sedite. Lepo, da ste prišli.»

«Ne počutite se dobro. Kaj se je zgodilo?»

«Ah, nič.» Siloma se je nasmehnila z bledimi ustnicami. «Zadnji dve noči sem spala izredno slabo.»

Uprla je vanj svoje lepe oči in ga nekaj časa gledala brez besede. Izraz njegovega obraza je bil trd in mrk, toda nekaj ji je govorilo, da je Toma tudi strah.

«Pričakujem pojasnila, kaj imate proti meni,» mu je naposled rekla s tihim glasom.

Narahlo je drhtela, toda povsem nehote, kot je to opazila. («Moj bog, skoraj bi verjela, da se tudi jaz bojim.»)

«O tem nima smisla spet govoriti. Edino, kar vam želim povedati, je to: na žalost mi ni mogoče naenkrat vrniti dvesto funtov, ki sem vam jih dolžan. Preprosto rečeno: nimam jih; toda izplačal vam jih bom v obrokih. Strašno mi je, ker vas moram za to prositi. Toda ne preostaja mi nič drugega.»

Julija je sedla na divan in z žalostnim izrazom pritisnila roke na srce.

«Ne razumem. Dve noči sem premišljevala o vsem tem, kar je prišlo med naju. Mislila sem, da bom zblaznela. Poskušala sem razumeti, pa nisem mogla, nisem mogla.»

(«V kateri igri sem že to govorila?»)

«Ne, ne. Vi to zelo dobro razumete: bili ste jezni name in želeli ste se maščevati. In to ste dosegli. Posrečilo se vam je sijajno. Svojega prezira mi niste mogli jasneje pokazati.»

«Toda zakaj bi se vam morala maščevati? Zakaj bi morala biti jezna na vas?»

«Ker sem se z Rogerom odpeljal v Maidenheat, čeprav ste vi želeli, da grem z vami.»

«Pa saj sem vam sama rekla, da lahko greste, celo zaželela sem vam, da se čim bolje zabavate.»

«Že, toda v očeh vam je besnelo ogorčenje. Jaz nisem hotel iti, toda Roger ni hotel popustiti. Rekel sem mu, da bi se morala odpeljati z vami in z Michaelom domov, kot bi se spodobilo, toda Roger je menil, da bosta srečna, če se naju za kako urico odkrižata. Potem nisem hotel več o tem govoriti. In ko sem opazil, da ste vi užaljeni, je bilo že prepozno.»

«Nisem bila jezna. Ne razumem, kako ste prišli na tako misel. Bilo je povsem razumljivo, da ste tudi vi odšli z njimi. Kaj me imate za tako sebičnico, da vam ne bi privoščila malce zabave? Ne, ubogi moj mišek, iz vsega srca sem želela, da užijete čimveč veselja v svojih kratkih počitnicah.»

«Zakaj ste mi potem poslali denar in napisali tisto žaljivo pismo?»

Julijin glas je zadrhtel, brada se ji je začela tresti in bilo jo je ganljivo videti, kako izgublja oblast nad seboj. Tom je kakor neprizadet gledal vstran.

«Nisem hotela, da bi zapravljali za napitnino svoj denar. Vem, da niste ravno bogati in da ste že brez tega imeli dovolj nepotrebnih izdatkov. Mrzim ženske, ki hodijo okoli z mladeniči in dopuščajo, da jim vse plačujejo. To je skrajno brezobzirno. Z vami sem ravnala tako kot bi z Rogerom. Nikoli bi mi ne padlo v glavo, da bi vas utegnila s tem razžaliti.»

«Lahko prisežete?»

«Seveda lahko. Moj bog, kaj je mogoče, da me po vseh teh mesecih niste bolje spoznali? Če bi bilo to, kar trdite, resnično, bi bila zares do kraja pokvarjena in podla ženska, hladna, okrutna in nizkotna zver! Kaj res tako mislite o meni?»

Težko vprašanje.

«Ne govoriva več o tem. Nikdar ne bi smel od vas sprejemati dragocenih daril in si izposojati denarja. To me je spravilo v zelo neprijeten položaj. Lahko bi vedel, da me prezirate. Seveda je nemogoče živeti z ljudmi, ki so toliko bogatejši od tebe. Bil sem pravi norec, ko tega nisem upošteval. Kljub temu je bilo lepo, preživel sem čudovit čas, toda zdaj mora biti temu konec. Ne bova se več videla.»

Julija je globoko vzdihnila.

«Do mene niste čutili ničesar. Niti najmanj. To je tisto.»

«Vi ste mi vse na svetu. Vi to veste. Tako sem osamljena in vaše prijateljstvo mi tako veliko pomeni. Obkrožena sem s samimi priskledniki in zajedalci, a vi ste bili tako nezainteresirani. Imela sem občutek, da vam lahko zaupam. Bili ste edini človek na svetu, ob katerem sem lahko pokazala svoj pravi jaz. Kaj ne morete razumeti, kakšno veselje mi je to povzročalo, da sem vam lahko vsaj malce pomagala. Zgolj zaradi lastnega užitka sem vam darovala vse te malenkosti; tako sem bila srečna, ko sem videla, da uporabljate te stvari, ki sem vam jih darovala. Če ste me le malo imeli radi, se ne bi čutili ponižanega. Ali vas je to motilo, ker ste imeli občutek, da ste moj dolžnik?»

Še enkrat je dvignila pogled k Tomu. Nikdar ji ni bilo težko jokati, toda zdaj se je resnično počutila tako nesrečna, da ji to ni povzročilo nobenega napora. Tom je še ni videl jokati. Jokala je brez ihtenja, široko razprtih, čudovitih, temnih oči, nepremičnega, skrepenelega obraza. Velike težke solze so ji tekle po licih. Mir in otrplost njenega sključenega telesa sta ustvarjala videz nečesa nepopisno pretresljivega.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1, II. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst